

PERŽVALGA.

Jau minėjome apie naują besitveriančią Lietuvoje „Sąjungą apgynimui lietuviškos kalbos Lietuvoje“. Tos sąjungos pirmsėdriu yra dr. J. Basanavičius, izdininku kn. Juozapas Ambroziejus, Vilniuje. Sąjunga išleidinė dzukų tarmėje laikraštį „Lietuvij“, taigi skiriamą dzukams kurie ega labiausia lenkinami bažnyčiose. Tos sąjungos naudano jėgo suviršum 732rb., kaip kun. Žilinskis rašo „Lietuvoje“, daugiausiai Masachusttes valstybės lietuvių paaukauti pinigai.

— Milwaukee's lenkų dienraštis „Kur. Pol.“ rašo: „Privatiški laišakai iš Lietuvos šiuo rės praneša, kad valsčionis Kauno apygardos visai apleido lauko darbus ir kad javai pradeda put. Dvarponiai („obywatele“) su savo šeimynoms bijosi išeit iš namų be ginklo ir turi patys apžiūrėti savo inventorių“.

Matyt, tie streikai tęsiasi tik dvaruose, o gal ir pas turtinguosius ukininkus.

— „Naujoji Gadyne“ išleido ir išsuntinėjo prie N. 7 užklausimų blanką: „Koks yra dvaro ir sodžiaus darbininkų padėjimas“. Toje blankoje sudėta eilė klausimų: „kokią algą ir ardinariją gauna dvaro darbininkai“ ir „kokią algą gauna sodžiaus darbininkai“. Dvaro darbininkai paskirstyti į šias rūšis: 1) kumečiai arba ardinarčiai (be antrininkų); 2) kumečiai su antrininkais (Suvalkų gub.); 3) Španiakai (Suv. gub.); 4) Šerikai (kerdziai), arkliniai ir kiti. Sodžiaus darbininkai: bernai, pusberniai, mergos arba tarnaitės, pusmergės, piemens ir padiečiai.

Beto, yra ilga eilė klausimų kaip ilga darbo diena, koks valgis, rubai, patalas, gyvenimai (tribos, kur darbininkai gyvena), koks apsiejimas po-

nu ar ukininkų su darbininkais ir tt. Ant blankos teipgi turi but parašyta vieta, pavardė pono ar ukininko, kiek dirbamo lauko yra ir kiek išviso, po kiek kokių darbininkų dirba.

Pripildžiusieji tą lakštą yra prašomi, kad atsiųstų jį „N. G.“ redakcijai.

Jei bus šitas darbas organizuotas, tai galima tikėtis pamatyti puikią statistiką Lietuvos darbininkų ir jų gyvenimo. Šiaip išeis nepilna statistika.

— Iki šiol buvo žinoma apie „marijavitus“ Lietuvoje tik tai suvalkų paviete, kur daugiausia yra mozurų, negu lietuvių. Dabar, vienok, išsiaiškino, kad marijavitai gyvuoja pačiame Lietuvos viduryje—įsekmu—Panemunėje (žiur. korespondencija iš Lietuvos). Čia buvo įtekmingas kunigas marijavitų šalininkas, kurį vyskupas suspendavo. Dabar jis pagrįžo į Panemunę, bet kaipo suspenduotas nėra įleidžiamas į bažnyčią, tai jis apsibuvo kaime, savo šalininkų tarpe, ir platina savo mokslą. Katalikai jį peikia, o marijavitai vadina „geru, maloniū kunigeliu“.

— Girdėjome, kad Brooklyne pradės eiti naujas lietuviškas laikraštis, pirmieviškos pakraipos, vardu „Pasaulis“.

— Mūsų prašo pranešti, kad tulos ypatos yra apsiėmusios išversti apysaką „The Jungle“; jeigu kas yra pradėjęs versti, su tikslu išieisti ją vieš, be sutrumpinimų, teiksiamai pranešti per „V. L.“, kad nereiktų vieną darbą keliems paskyriam dirbti.

Isz Lietuvos.

Tamsumas Lietuvoje.

Neseniai Kauno gubernijos atstovas Dumoje, L. Lopas, atsilanaš tėviškėje ir vėl pagrįžo Peterburgan. Ką jisai patyrė Lietuvoje, aprašo „V. Žinių“ korespondentas, K.

Rėk. straipsnyje „Atbalsiai iš Lietuvos“. Štai kelios ištraukos iš to aprašymo — labai—labai įdomios: —

Šiomis dienomis iš Lietuvos sugrįžo Peterburgan mūsų atstovas Laurinas Lopas ir antmano užklausimo:

— Kas dedasi Lietuvoje, ant „vietų“?

— Blogai, — atsakė, — ir labai blogai. Aš maniau, kad mūsų inteligencija nors kiek sąžiniškai pasidarbavo per tuodu mėnesiu žmonių tarpe, ir vyliausi rasti žmones labiausiai susipratusių, negu atradau, parvaziavęs į Tėvynę. Tose vietose, kur buvau aš, ir toliaus, Žemaitijoje, žmonės apie Dumą klausosi, kaip apie „dyvus iš už jurų“; jie nežino, ką toji Duma veikia, kaip veikia; ko reikia žmonėms—teip pat nevisur nežino. Iš Rusijos korespondencijos praneša kuopuikiausias žinia apie žmonių susipratimą, o Lietuvoje mane, žmonių atstovą, ukininkas norėjo suimti ir atiduoti stražnikams—žensargiams.

Lopas aplankė tarp kitko šias Lietuvos vietas: Pašvitinį, Linkavą ir Joniškėlį.

Pašvitinyje susirinko žmonių apie 60; čia, kaip beveik ir visur, atstovas kalbėjo apie agrarišką klausimą, apie Dumos darbštumą, apie josios atsinėsimą į ministerius ir tt.; potų kalbų dalino žmonėms įvairias knygytes, kurias atsivežė su savim. Policija, kaip galima buvo laukti ir vilties, nesnaudė; kaip tik atstovas išvažiavo iš Pašvitinio, pradėjo atiminėti nuo žmonių knygytes ir visukaiščiausia naikino visai nekaltą brošurėlę: „Kaip Duma pradėjo darbuoties“ (Kak Duma načala rabotat); tą „atiminėjimo“ darbą varė vietinis priestolis su žensargiais (stražnikais).

Linkavoje kunigai išsakyklos pranešė žmonėms apie atstovo atvaziavimą ir čia žmonių susirinko apie 400—500

ypatų. Linkavoje prisiejo Lopui persitikrinti, kad žmonės niekuo nesirupina ir nieko nežino; jie nęgirdėjo apie caro prakalną, atstovams susivaziavus Peterburgan, nę apie atstovų atsakymą ant tos prakalbos, nę apie ministerių deklaraciją. . . . Po gan ilgo su žmonėmis pasikalbėjimo atstovas buvo užkviestas pas žydus; čia jam prisiejo persitikrinti, kad žydai Lietuvoje su politika kuogeriausia apsipazino ir kad jie kuopuikiausia supranta dabartinio momento svarbumą.

Joniškėlėje atstovui prisiejo kalbėti su 200—300 žmonių, bet dėl laiko stokos kalbėta ne per ilgai. Čia atstovas priminė apie tai, kad visos skundos, prisiųstos Dumon, bus išnaudotos, kiek bus galima; toliaus paskaitė ir paaiškino išleistą pastaromis dienomis agrarišką programą. Kadangi atstovas „išdrįso“ kalboje paliesti ministerių ir Dumos susinėsimus, tula boba (gaila tik, kad jos pavardė nežinoma) pradėjo kolioti atstovą ir šaukti, tur buti, į savo vyrą:

„Juozai, nesiklausyk butovščiko!“

Negara to, toji pat bobutė buvo bemetanti į atstovą akmenį už jo kalbas! Paskui gi kalbai pasibaigus, tulas Titas iš Meškalaucio kaimo, iš kur siųsta Dumon prašymus ir atsišaukimus, priejo prie Lopo ir, sugriebęs jį už raukos, buvo bešaukiąs stražnikus, kad jie suareštuotų „buntovščiką“. Sunku suprasti tokio Tito pasielgimą: visgi matyt, kad yra pas mus žmonės, trukdantieji netik jau kovą už laisvę ir žemę, bet net patį žmonių susipratimą.

Iš tų tat kelių faktų aiškiai matome, kiek truksta mūsų žmonėms susipratimo. Atstovas mato tame pasekmes to, kad žmonių tarpe niekas neagituoja už laikraščių skaitymą. Dabartinė valanda yra

teip svarbi, kad apšvietimo darbo negali atlikti menkas laikraštėlis, kaip praloto A. Karoso menki „Nedėliniai skaitymai“, ar Daukšos į paškvilį panašus „Liet. Balsas“. „Vilniaus Žinios“ nėra platinamos žmonių tarpe, tuo tarpu „Nedėlinius skaitymus“ platina patys kunigai ir per tat davatkų laikraštis turi „plačią“ agenturą; Daukšos organą platina Titai et consortes. „Viln. Žinioms“ vietos nebėra, nors jos kuopuikiausia švietų žmones.

Laikas butų; kad mūsų inteligencija ir dvasiškija atkreiptų į tą atydą ir nelauktų tos valandos, kada žmonės patys supras, jog juos tyčia laike tamsume.

K. Rėk.

Pustapėdžiai, Vilkaiviškio pav., Suv. gub. Kas link apšvietimo, tai žmonės, daugiausia, prausiasi iš Seinų „Šaltinio“, ačiu kam, yra geri katalikai, kad ir kartais, įkaušą, priveja kelmų į laukus, tačiau šįmet pasikvietė kunigėlį, apvažiojo apie kaimą, pašventino ir vėl ramu, lig koliai; sako, kad už tai javai išrodo geresni už kitų aplinkinių. Ką, ar ne gudriai padaryta...

Beto ukininkaičiai išsirašo po „Lietuvos Ukin.“ ir viens berniukas susidėjęs iš pusės su kaimynų mergina, skaito „Naują Ganynę“. Gaila matant, kad pasiturintieji ukininkai nenori išsirašyti atsakanti politiškai-ekonomišką laikraštį, tuo tarpu neturtėlis darbininkas randa tą galimu, turi skatiko apsimokėti be didelio vargo; delto nėra ką stebėtis, jeigu ukinikų galvos primuštos paskalų, ir jie šneka tokias nesuomones apie politiką, kad dagi kaklą kutena.

Naktį Birželio iš 11 į 12 (25) d. Adomą Strižauką, šio kaimo ukininką, palietė skaudi ugnelės ranka; kaip pasakoja, jo trobas uždegė tyčia, buk už

tai, kad jisai sesas netikęs, dagi paoringas draugijai. Nors tame teip-jau yra teisybės, bet toks nubaudimas tai jau nepagirtinas; nepridera naikinti žmogaus turtą. Antrą vertus, gaila vaikų, pačios, senuko, užką-gi juos į tokį vargą įstumti?!

Parašiai atsitiko ir su Budezerių kaimo V. Vingiliu. Jį padegė tris sykius ypač, kad atsitiko žiemos metą, tai sudėgė pašaras, šiaudai, grūdai ir dagi keli gyvuliai. *Taučius.* („V. Ž.“)

Dar atsišaukimas į visuomenę.

Jeigu ne pamiršau, tai jau praėjusių metų „V. Ž.“ N166 buvo atsišaukimas į visuomenę, kviečiantis įkurti „Talentams šelpti“ draugiją ir p. Valentiną Urbonavičių paaukavo tam tikslui 5 rub. ir prizadėjo kasmet kol gyvas bus bėnt po tiek duoti. Labai gaila, kad ligšiol Vilniečiai inteligentai neįrengė višui minėtosios draugijos su kuoplačiausia aukų rinkimui programa. Žūsta talentai, ta brangi Dievo dovana, žūsta mūsų laimė, žūsta Lietuvos garsas. Tegul tik tai visos moters sodietės paaukuoja, nors po 1 vištos kiaušinių, o vyrai atsisako nuo surukymo, 1 tabako „počekelio“ ir tą dalį atideda talentų šelpimui (miestelėnai, suprantama, lengviaus verčias su kapeika ir daugiau galės duoti), o pamatysite kaip greitai susidės didelė pinigų suma. Tokios mūsų aukos, ta šventa sėkla, greitoje ateityje atneš brangiai mūsų Tėvynei šimteriopą vaisių. *Viktoras K.*

P. S. Geistina butų, kad šį atsišaukimą perspaudintų ir kiti lietuvių laikraščiai.

(Autorius).

Marijavitai Lietuvoje.

Panemunė (Naum. pav., Suv. gub.). Matyti, kad dvasiška valdžia suvis nusiramino

kas link marijavitų, bet—vel-tui. Mūsų parapijoje marijavitizmas tebėra dar įleides gana gilius šaknis, ir jeigu tik pasirodytų kun. Tulaba, marijavitų mokslo skelbėjas, didesnė parapijos pusė, o ir daugelis žmonių iš aplinkinių parapijų—tuojaus taptų jo pasekėjais. Dabartinis klebonas, kunigas Skinkis, nemoka ar gal nenor priderančiai pertikrinti žmones ir išrodyti visą to mokslo klaidingumą. Bet tatai ir neįstabu, nes kun. Skinkis pirmiau ir pats buvo didis kun. Tulabos globėjas ir jo mokslo platintojas, o drauge skleidė ir ženklus to mokslo pasekėjų, tam tikrus medalikėlius (ignosėlius). Kiek kartų tekdavo išgirsti per jo pamokslus apie marijavitų mokslą, o ypatingai jis ragino nešioti „ignosėlius“, kurios pardavinėjo po 5 kap.*). Tokią jo pakraipą aiškiai atrodo štai koks atsitiki mas: Pernai apie „Visus Šventus“ mūsų parapijoje primušė vieną žmogų, kurs vos gyvas gulėdamas, šaukėsi kunigo. Prie ligonio buvo parvežtas klebonas Skinkis, kurs visų-pirmiausiai užklausė jo: „ar turi „medalikėlį“, o žmogučio, nelaimė—neturėta. Kunigėlis pradėjo jį labai barti, nurodinėdamas ant tų didelių nuopelnų, kokius įgyja tie žmonės, kurie nešioja „medalikėlius“ ir tik tokie žmonės tegalį apturėti išganymą. Ir prieš pradėti išpažinti užkabino ligoniui „medalikėlį“, su tam tikra apeiga.

Pernai Spalių mėn. kun. Tulaba, paliepus dvasiškai val-

*) Iš viso iš Panemunės tų „medalikėlių“ išėjo viršaus per 15 tukstančių, t. y. už 750 rub., be to kiekvieno, kuris įsirašė į tą medalikėlį turėjo aukuoti dar 10—20 kap. neva „Šventam Tėvui“, iš ko pasidarė apie 2000 rub., o pridėjus 1500 rub., surinktų altoriui, kuris, kaip girdėjome niekad nebū, pasidarė suma pinigų į 4000 rub. surinktų kazinkokiems reikalams kun. Tulabos ir Skinkio rupeščiais.

džiai, turėjo išsikraustyti iš mūsų parapijos. Nekalbėdamas plačiai apie tuos verksmus ir dejavimus, su kuriais buvo sutikta šita žinia, ne apie parapijonų rupeščius, kad kunigėlį paliktų ant vietos, primisiu tik tai, jogei kun. Skinkis išleistuvėms apskelbė viešas pamaldas. Per tas pamaldas suėjo daug žmonių ir klebonas pasakė prakalbą, kurioje sulygino kun. Tulabą su Kristum: „Vaikščiodamas po žydų žemę“, sakė klebonas, „atėjo Viešpats į Samariją, kurios gyventojai, išgirdę Jo mokslą, norėjo, kad Jis ir ant ilgiau tarp jų pasiliktų, bet Jėsus pasakė, kad tur eiti tolyn, nes ir kitur žmonės jo mokslo laukia“. Toliaus kalbėtojas tarp kit ko pasakė: „liki atėjimui kun. Tulabos mūsų parapija buvo, kaip naktis tamsi, o dabar ji per 9 mėnesius kunigėlio buvimo, kaip giedra diena nušvito“*).

Kada kunigai marijavitai liko kai—kuriose vyskupystėse vyskupų suspenduoti už priešinimą prieš jų valdžią, kun. Skinkis dar vis juos gyre, platino jų praktikas ir devocijonalus, o jų motynėlę—Kazlauckę vadino „šventąja“. Nepaliovė mūsų klebonas skelbęs tos pagarbos kunigams marijavitams ir pardavinėjo ignosėlius ir po kun. Tulabos suspendavimo. Bet štai vieną šventą dieną mūsų klebonas netikėtai permaino savo mokslą į suvis priešingą pusę: staiga apskelbia kun. Tulabą eretiku ir jo mokslą klaidingu, išvadina jį socialistu, masonu, parmazonu ir pasiutusiu šunim. (Ar užsipelnė kunigas Tulaba tokius išdergimus, te—sprendžia tie, kurie jį pažįsta). Liepė, pagalios šunėsti ir atiduot ignosėlius, duotus kun. Tulabos; tik nepasakė, ar reikia atiduoti ir jo paties (klebono

*) Kun. Skinkis pas mus klebonauja jau 18 metai.

Skinkiaus) duotuosius. Išgirde tokį apskelbimą, žmonės išsižiojo: kas vakar buvo garbinta — šiandien paniekinta, kas vakar — šventa, šiandien — prakeikta; dar jie buvo tokių pamokslų iš sakyklos niekad negirdėję. Neįtabu dėlto gi, jogei daugelis klausytojų, girdėdami tokią staigią permainą klebono žodžiuose, neįtikėjo į jo pamokslą ir ligšiol nenorėjo įtikėti ir suvis neketina atiduoti įgytų ignosėlių, nors tokius jis ir gązdina atskirumu nuo bažnyčios. Mat iš tų pačių lupų girdėjus didžiausius išgyrimus, o paskui išdergimus to paties daikto — tai didžiai sunku yra visą tą už gerą palaikyti.

Dėlei tos priežasties atsiranda apšėčiai ir tokių žmonių, kurie stačiai skelbia, idant nieks neklausytų tokių klebono pamokslų ir nenestų ignosėlių. Taip antai antrą Velykų dieną, kada klebonas iškeikė per pamokslą marijavitų mokslą ir kun. Tulabą, išėjus žmonėms iš bažnyčios, ant šventoriaus pasakė prakalbą į žmones, kurioje ragino neduoti ignosėlių ir liepė, kad pasakojant klebonui apie marijavitus žmonės eitų laukan iš bažnyčios. Tarp to parapijonis jau visai netiki į savo klebono mokslą ir jis galutinai nustojo autoriteto žmonių akyse.

Šiomis dienomis buvo apgarsintas iš sakyklos „Seinų vyskupijos administratoriaus paraginimas“ kunigams ir parapijonims marijavitams, kad sugrįžtų prie Kristaus bažnyčios, kuris parėjo iš Rymo. Tas paraginimas buvo priliptas prie mūsų bažnyčios durų. Bet neilgai jam teko tenai kyboti: tą pačią dieną apie vakarą jau kazinkas jį nuplėšė. Iš to matome, jogei žmonės paliovė gerbę ir dargi klausę ir augštesnės dvasios valdžios paliepimų gasinamų per mūsų kleboną. O dėlto tai? Dėlto, jogei jis jau

prastojo žmonių įsitikėjimo, be kurio dvasiškas piemuo negali ganyti pavestų jam avelių. Ir kaip gi gal žmonės tikėti pamokslams tokio kunigo, kuris pirma, kaip matome iš viršuje rašyto, pats buvo atkaklus marijavitų mokslo skelbėjas ir platintojas, kaip gal žmonės nešti ir atiduoti ignosėlius, kaipo netikusius ir nereikalingus, tokiam kunigui, kuris pats dargi mirštančiam žmogui įteikia tą ignosėlį, kaipo reikalingiausią daiktą, išganymui! Reikalauti nuo žmonių išpildyti tokius įsakymus, o ypatingai tarp tokių aplinkybių, gali tik toki žmonės kurie nepažįsta kaimiečių būdo ir dvasios.

Be to dar mūsų klebonas, per 18 metų savo klebonavimo ir šėip dar nemokėjo ir pagaliuos, negalėjo įgyti parapijonų įsitikėjimo. Galėčiau čia papasakoti daugybes atsitikimų, kur klebonas tartum pats tyčia žudė žmonių įsitikėjimą, bet neverta gerų žmonių pikinti. Tik tiek pasakysiu, kad palikimas to kunigo ilgiau mūsų parapijoje iš dvasiškos vyriausybės pusės (kuri juk negal nežinoti to viso) būtų didis nuskriaudimas nieku nekaltos parapijos. Kad jau ir tamsios moters tur šaipytis iš kunigo, tai jau ką čia bekalbėti. Panemunės parapijonis jau patįs pradeda kalbėti, kad skandalizuotąjį senuką kleboną Skinkį iškels kur ant pasilsio, o čia perkels kleboną iš pat Seinų, kuris tikriausiai išaiškis žmonėms tą visą marijavitų mokslą ir pasakys, ar jis ištikro toks netikęs. Matyti, koliai tas neįvyks, parapija nenurims.

Tamošius Čemerys.
(„V. Ž.“)

Žmogaus vertė.

Atidengtos baisybės gyvulių piovoklose netik sujudino visą svietą, bet podraug sužadino ir kapitalistų morališkus jausmus. Ne vienas baimijas, buk didžiausia krašto išdirbystė yra visai sugriauta ne vien tik ant naminės turgavietės (rinkos), bet ir ant visasvietinės. Geras, įstatymų klausas Amerikos pilietis, šeriamas pasmirdušia dvesena, nesidrovėjo pasakyti, jog tai, esą, gėda! Jam buvo pranešta, jog mėsos baronai jam duodavę rukytos šunienos vietoj delikatesos (skauškonio) ir jis prasitarė, kad tai, esą, begėdiškas darbas. Dasiprotėjus jam, jog jis turėjo mokėti už žiurkienos ėdimo privilegiją, jis tarė, jog tai yra koktus dalykas, bet rubežiai jo kantrybės buvo atsiekti, kada jis dasizinojo, jog jis buvo netik šeriamas darbininko kunu, bet dar už tai turėjo mokėti po 10c. už svarą. Tada jau tas ištikimas, doras, įstatymų klausas pilietis pakėlė savo ranką ir balsą šventame šauksme, taip, jog jis buvo girdėtas nuo vieno krašto žemės, iki antram. Laikraščiai stoji jam į pagelbą; bažnyčios apšėdavo (? R.) jį, o net ir Teddy'o 1) karžygiškas kraujas kaip bematant sujudo ir jis nutarė, jog jei darbininkai yra pakuojami į kenus ir paroduodami po 10c. už svarą, tai tas biznis turėtų būti apstabytas.

Ištikrųjų gi tų dorų, įstatymų klausančių piliečių pirklybinės sąžinės susijudino ne dėlto, jog darbininkai buvo skerdziami gyvulių skerdyklose; ne dėlto, jog darbininkai įkrisdavo į kubilus ir ten budavo paliekami kaipo apvalyta mėsa. Žinoma, kad ne dėlto; juk net laikraščiai, kurie

1) Taip humoristiškai vadina prezident. Teodorą Roozeveltą — Taodorukasi Red.

stovi užpakalyj mėsinių baronų arba kitų didžpilvių, be jokio pasipiktinimo išsireiškė, jog darbininkai buvo skerdziami skaitlingai per 25 metus su viršum. Įžemgiamieji straipsniai buvo rašomi apie tas skerdykles, universitetų profesoriai, kurie žiuri dangaus — link gabiai diskutavo apie tas žmonių skerdyklas prieš savo luomą. Visi pripažino tą už apgailėtautiną dalyką, bet sau išaiškina suprantamai, jog tokia didelė išdirbystė negalėjo būti vedama be žmogiškų aukų (bent jie taip manė), — taip jog dievobaimingi, padorus patrijotai nematė nieko pikto plikinime ir sudyme darbininkų, spirginime jų; nes tik tai tokiu, o ne kitokiu budu Amerikoniški produktai ir velukas tegalėjo prigauti tolimiausį pasaulio užkampį. Jie (patrijotai) visada sakė, jog jie turi būti didele vaisbininkiška tauta, norint mės įvykdinimui to turėtų eiti per kalnus žmonių kaulų.

Tie pilioriai šiandieninės „gerosios“ arba „augštosios“ draugijos sutinka daryti su darbininku viską, ką gali jų apšvaiginta galva išmislyti, tik tai ne esti jį. Jie išstremia darbininką iš savo gimtinio krašto, jie pavagia jį, jie apšvaigia jį; jei jis kiek pasipriešina jų geradėjystėms, jie be jokio ilgo svarstymo patalpina jį už grotų, idant sumažint pavojų, bet jie užprotestavo, kad jų draugai sutaisytas blekinėse darbininko dalis norėjo įrekomenduoti į jų valgomuosius kambarius.

Bet, prileiskim, tegu sau mėsos baronai turės valią išreikšti savo tikrą nuononę apie darbininkų luomą, numesti už dangalą nuo hypoto ir apreikšti begėdiškas pretensijas dolerio moralisto; jie parodytų, jog vieton buti neapkenčiamais ir girdėti išmėtinėjimus už tą, jog jie virino ir išstatė ant turgavietės darbininkiškas bė-

stijas, jie turėtų but rankomis plojami ir apdovanojami Carnegijaus medalium nuo „geresnės“ luomos. Tada jie galėtų adresuoti prezidentui tokiu arba panašiu budu:

„Mr. Theodore Roosevelt: — Prisilaikydami senoviško budonusenūio sprendimo prieš virinimą ir pardavojimą darbininkų bestijų, jūs užkenkėt vienai didžiausiai tautos išdirbystei. Ištikrųjų jūs negalit priešinties mūsų skerdejams, idant jie neskerstų darbininkų ir nekrautų jų į blekines, kadangi jūs ir visa geroji kliasa, kurie jaučiatės dabar nusigandę ir užsirusinę, neatsisakėt siųsti jūsų nusamdytus vyrus skersti juos (darbininkus) Homestead'e, Hazleton'e ir Idahoje. Jūs sveikintot savo skerdikus neseniai, kad jie užmušinėjo tas bestijas šimtais Coloradoj be atžvilgio ant metų arba lyties ir kaip kokias sąšlavas sumetę ant vežimų iš vaziodavo jų nelaimingus kunus į Kansas'o stepus kepinti ant deginančios saulės. Kaip jūs dabar galit nesutikti su Chicagos pakuotojais, kurie paima kunus tų nudvėsusių darbininkų ir su savo galingu genijum ir aštriai biznišku protu supranta, kaip sunaudoti niekur netinkančią darbininkų mėsą ir padaryti iš to sveiką ir gardų valgomą daiktą ir iš statyti jį ant turkaus? Juk tai buvo priimta visada ir visų praeities filozofų pripazinta, jog vyras arba žmonės, kurie koku nors budu gali pagaminti maistą prisiėjus dideliu reikalui, yra palaikytojais žmogiškos giminės, o kad milijonai žmonių šiandien jaučia maisto neprieteklių, jūsų užgauliojimai mūsų ambicijos yra visai nelogiški ir žemi. Ar tai jums nežinoma, pons prezidente, jog tos darbininkiškos bestijos bėgioja nuozmiai po visą svieta, o jų skaitlius pasidaugino iki tiek, jog jie jau pradėjo net abejoti apie mūsų

tiesas, kuriomis mes valdomė juos, bet stengiasi jau sunaikinti tą geriausią išnaudojimo sistemą, kuri tapo įvesta visugalingiausio ir mandriausiojo Sutvertojo. Mes paėmėm tą pavojingą ir niekam netinkamą žaliąją medegą (darbininkus), kurios vertė pirm apdirbimo siekė vos 10c. už toną, ir tik per savo apskrumą ir pramoniską dvasią mes pakėlėm jos vertę po 10c. už svarą, supakuodami ją į blekines ir prilipindami ant jų gundinantį laiškėlį su antrašu: „Sausage a la Murphy“. Nebereikalo tas produktas sukutena viso svieta gomurius. Tokiu budu mes netik padarėm vertais iš komerciško atžvilgio burius niekur netinkančių darbininkų, bet mes esam garbės verti kaip išradėjai naujo mėsos produkto. Mūsų dideli laikraščiai ir žurnalai perspėjo mus apie pavojų imigracijos (jeivystės), sakydami, jog tie maištiški bestijos taps, laikui bėgant, pavojingais mūsų institucijoms, bet kad mes parodyslm jums greitą, žmonišką ir pasekmingą kelią pasiliuosavimui nuo jų, tuomet jūsų paikų ir nepageidautinų užcenzuravimų kruva ant mūsų galvos pasirodys jums patiems labai niekinga. Mes norėtume girdėti tikrą ir logišką pasipriešinimą prieš šį naują valgomąjį išdarbį. Mes esam pasirengę jums parodyti, jog tas naujas išradinys yra geras kraujo ir gyslų pastiprintojas. Mes nesakom, jog jis yra pagamintojas smagurių, nes mokslinčiai ir kiti mums jau senai nurodė tą faktą, jog tos darbininkiškos bestijos yra vieninteliai pasaulėje sutvėrimai, kurie nieko tam panašaus neturi.

Jūsų tyrinėtojai ir nusamdyti moralistai pakėlė baisų riksmą vien delto, jog mes įmesdavom kunus kiaulių ir darbininkų į vieną ir tą patį kubilą. Su visu atvirumu mes

turim pasakyti, jog toki išsitarimai yra teršimas ir atviras įžeidimas darbininkiškos luomos, nes tas stačiai nurodo, jog yra sanprotaujama, kad darbininkai esą per daug nešvarūs, kad jau ne negali būti maišomi su kiaulėmis, darant iš jų dešras. Bet ištikrųjų yra galima prirodyti, jog iš tų dviejų yra labiaus netikusi kiaulė, kaip daiktas suteikiantis žmogui valgi; ištikrųjų gi čia nėra jokio skirtumo tarp tų dviejų, negu jei tas, jog kiaulės mums brangiau kaštuoja perkant, o darbininkai patį pasisiulo. Paveizdan, — kiaulė yra atsakanti aplaikyti smugį į snukį, su pagaliu per strėnas ir tam panašiai; su darbininku yra tas pats, juodu abudu negali atsispirti ar pasipriešinti, idant negautų atkartotina, arba ne liktų neėda; vis tai yra naminiai gyvuliai ir dar kartais abejotino amžiaus, kada darbininkas-gyvulys yra tankiausiai importuotas. Mes peregaminavojam juos kiaurai, pakol jie yra metami į kubilus ant dešrų ir žiurim, idant jis būtų be jokios ydos; kad mėselė jo yra jauna ir minkšta, tą tai mes gvarantuojam, nes mes visai nepriimam arba tuoj atstatom visus darbininkus, kurie yra pervišiję trisdešimts penkerius metus savo amžiaus”.

Teip, jei kapitalistai ir industrijos baronai galėtų viešai išsireikšti ir parodyti svietai savo žemai nupuolusį sanprotavimą ir vertę savimeilinės ambicijos, jie pasakytų visus tuos dalykus apie darbininką, ir dar daug daugiau. Ar yra bent vienas vyras ar moteris šia pus vartų durųjų namų, kad dar tikėtų, jog baronai bijosi ko, tuomet, kada jie paverčia darbininką žmogų į tavorą, už kurį jie aplaiko 10c. už svarą, kada jie burius darbininkų laiko augščiau kaip burius kiaulių, išimant tą, jog pirmieji jiems pigiau apsiei-

eina, arba, kad jie drovėtusi darbininką pakavoti į blekines arba sudaryt į „frankfurter“ dešreles, su pasarga, jog jiems patiem neprisieis tų valgyti?

Ar ilgai dar mes žiūrėsim kaip kapitalistai iš mūsų draugų darys dešras ir lauksim, pakol mums visiems ateis tas „likimas“? Ar jau negana matėm baisenybių, ar negana mūsų išskerdžia kovoje už kasdieninę duoną? Ar šiaip ar teip, mes nesulauksim savo naturališkos mirties, mes tapsime ar tai nežinioms nunuodyti kapitalistų sutaisytais valgiais, ar sušaudyti reikalaujant savo tiesų, arba stačiai su kiaulėmis suversti į kubilus ant dešrų. Kogi gero mes dar laukiam? Ar šiaip ar teip — galas, todėl ar negeriau stoti petys į petį po priedanga raudonosios vėliavos ir kovot vienybėje? Ar negeriau mums kaboti ar mirti kruvoj, o ne paskyrium? Mirti? Kaboti? Nereiks mums to, jei tik suprasim mūsų vienybės svarbumą, raudonos vėliavos reikšmę ir visą tą gražią ateitį, kurią mums rodo socializmas!

(Pagal W. J. McSweeney)
Parce iš Pažvelsio.

Lušnakoju.

„Ricieriaus nepasisekimas“. Po tokiu antgalviu p. Lušnakojuis parašė milaširdingą kritiką (laimė, kad ne protestas) „Vienybės“ No. 30, užginčydamas, visas Brooklyno socialistų kuopos klaidas padarytas iš pikto noro. Atsiranda mat toki nenaudėliai Keleiviai — šunias ir išdrįsta parodyti nuodėmes mūsų „neklaidingųjų“. Pons Lušnakojuis vienas iš daugelio prigulinių prie neklaidingųjų kategorijos pakirdęs tarsis iš sapno, jausdamas širdgelą, griebėsi už kardo, mislydamas suteikti priešui mirtiną smugį. Bet gera

jautri širdis kerštą pergalejo, ir nedaleido prie blogo darbo. Vietoje kardo paima plunksną, pamerkęs į juodylą pradeda vadžioti ant popieros, pripažindams jog plunksna ir juodylas nėra tiek pavojinga kiek kardas ir durtuvas. Plunksna nepadaro kraujo, nepėsti, nesopa. Kiek pas mane proto, kiek išminties, aš Lušnakojis statau savo protą augščiau ir už išmintingą Salemono. Ir nedyvai, kad visoki šunes-Keleiviai geidžia paragauti mano mandrybes! Susilaikyk pon Lušnakoji, savo mastymė. Apsirikai visame, nabagėli! Plunksna šiandien yra daug pavojingesnis įrankis už kardą ir durtuvą; ypatingai yra pavojinga visiems blogdariams. Sostai despotų, varžytojų žmonių laisvės griuna vien nuo plunksnos, o užsilaiko ant kardų ir durtuvų. Kiekvienas pabraukimas plunksnos garsių vyrų sukrate sostą visų žmogžudų tėvo caro Rusijos, smarkiau už trenksmą perkuno. Bet grįžkime prie mūsų reikalo. Plunksna privertė Brooklyno socialistų kuopą tylėti, o p. Lušnakoji pagimdyti augštą kritiką. Mat kokią galę turi plunksna. (Turbūt p. Lušnakojis stato savo tvirtinimus neperskaitęs nutarimus Amerikos socialistų suvaževimo) Užteks šių tvirtinimų ir privadžiojimų p. Luš., turi savo locnus persitikrinimus. Jeigu socialistų kuopa tyli, tai turbūt aiškiai mato savo klaidas. Juk tylėjimas reiškia prisipažinimą. Klįsti teipgi pons Lušnakoji tvirtindamas, buk aš geidžiu išsukti socialistų kuopą į polemiką ir tuomi noriu užsipelninti ricieriaus vardą, bei gauti liaurų vainiką. Jei p. Lušnakojis butai žiurėjas į mano nurodymus tilpusius NN. 14 ir 23 „Vienybės“, ne per catarakto akis, tai ištikro nieko panašaus nebutai užtėmijęs. Paminedamas apie Brooklyno lietuvių girtinus

darbus, o užtylėdamas blogus, peiktinus, ypatingai klaidas socialistų kuopos, bučiau lygus Lušnakojui. Nuo socialistų kuopos reikalavau ir reikalau visų atitaisymo klaidų; rodijau neužsiimti asabiškumais, bet veikti visuomenišką darbą. Taigi p. Luš. matai, jog ricieriaus vardo negeidžiu, ypatingai, kad neturiu nė ganėtinai spēkų, nė talento, nė noro. Palieku šią augštą garbę už mane gabesniems, kurie stoja į dvikovą dėlei mėlynų, gražių akelių, griauna nuveiktus kitų darbus, o patys nieko neįstengia nuveikti. Tokiems karžygiams ištikroverta suteikti siulomas vainikas, bent iš bastučių lapų. Dar toliau p. Lušnakojis sako, jog aš dėlto pasipiktinęs, kad socialistų kuopa rengia teatrus, prakalbas, fėrus, lioterijas, ir tokiu budu be jokių kliučių renka aukas dėl reikalų revoliucijos. Už pavyzdį stato (ne socialistams) draugus Dubicką, Šukį ir Bukšnaitį — kur ypatingai pastarasis (?) aiškiai ir auprantamai darodėdavo, kas tai yra revoliucija ir kas ją veda. Net ašaros iš akių rydėdavo klausantiems. Kad socialistų kuopos tuli sanariai dirbo ir dirba po šiai dienai, rinkdami aukas įvairiais budais, stumimui revoliucijos, tai aš neginčijau nė pirmuose mano straipsniuose, ir neginčiju šiandien. Bet jeigu p. Luš. matė reikalą pagarsinti dirbančių rev. naudai lietuvių vardus, tai pagal sauzinę reikėjo paminėti dr. Zakaraucką, Liutkevičių ir Draugelį (pastarasis ne socialistas). Teipgi atstovus visų lietuviškų draugysčių. Dabar bus aišku, kad prie rinkimo revoliucijai aukų, prie rengimo prakalbų fėrų lioterijų yra prisidėję abelnai visi Brooklyno lietuviai. Kas link išpaudimo išakio vyro, kaip p. Lušnakojis. Užbaigdamas savo pasiteisi-

nimą noriu vien pasakyti, jog prie šios dvikovos daugiau grįžti neketinu, nors p. Luš. susišauktum šunis visos Lietuvos kaimų. Suprantama kova yra sunkesnė už žibinimą bažnyčioje žvakių ir giedojimą lenkiškų gadzinkų. (Ką tas reiškia?? Ir kokis čia prilygimas? Red.). Lik sveiks pons Lušnakoji. *Keleivis.*

Politiszkos žinios. Maskolijos revoliucija.

Kronštade ir Svyburge buvo didelis sumišimas ir mušis jurė kareivių pakilusių prieš valdžią. Ištikimieji ėmė bombarduoti sukilusiųjų igulą, bet paskui valdžia liovė liepus šaudyti, bijodama kad ir tie nesukiltų ir neprisidėtų prie anų. Vienok paskui radus dar ištikimųjų atnaujino mušį ir apėmė sukilėlius. Suimtuosius be sūdo, be tyrinėjimo zudė; kas kiek buvo nužiurėtas kaipo kurstytojas, tokius tuos sušaudė. Vos numalšino Svyburgo ir Kronštado sukilėlius, sukilo trečioj vietoj jurininkai — butent Revelio porte ir vienkart su jais iškelė raudoną vėliavą šarvuočius „Pamiat Azova“. Ketvergo vakare tapo iškelta raudona vėliava ant skraiduolio „Azija“, kuris vėžė admiralą Birilevą, su tikslu malšinti Svyburgo sukilėlių. Birilevas tapo areštuotas revoliucionierių; sako, jam grėšias mirties pavojus.

Tai buvo didžiausias Baltų jų jurių jureivių maištas. Praneša, jog su viršum 150 sukilėlių užmušta ir 100 ištikimųjų kareivių su keturiais kapitonais. Sužeistų ir užmuštų sykiu esą su viršum 500. Spėja, jog išsiaiškinius pasirodys tukstančiai kritusių kareivių. Valdžia suėmus sukilėlius gabena ant salos Skatuden, kuri buvo sukilėlių rankose, o dabar čia juos ekzekutuoja.

Paskiaus pranešama, buk ir Rygos ir Liepojaus fortuose judą kareiviai. Tikrų žinių nėra, nes telegrafas ir kiti susinešimo įrankiai pertraukti, ypač tarp Kronštado ir Peterburgo. Tas pats ir su Odesa ir Sevastopolij, kur Juodųjų jurių jureiviai teipgi sujudė, bet nėra žinių. Caras baisiai persigandęs. Ministerių pirmininkas Stolypinas neteko vilties ir buk ketinas atsistatydinti. Jį apleido visi liberalai (net gr. Heiden), po to, kaip jis apskelbė, kad „gandas einantis, buk į ministerių gabinetą įėję ne biurokracijos gaivalų, neturi pamato“. Taigi Stolypino visi reformų prizadėjimai truko, ir tik biurokracija viešpatauja. Caras Mikė liepiąs griebtis už paskutinio galo — truklaikys, kad ir jis pats zus...

Sukilus jureiviams ir judant daugelyje vietų kareiviams, buvo bandyta išsukti visuotinę streiką, bet tas neįvyko. Nežinia, kas per priežastis, bet ir tarp pačių darbininkų organizacijų vadovų apsireiškė nevienoda nuomonė: vieni norėjo streiko dabar, kiti norėjo dar palaukti. Dėlto tai vieni darbininkai sustreikavo, o kiti nepaklausė atsisaukimų ir dirbo. Peterburge buvo sustreikavę 78,000 darbininkų. Kai-kur įvyko net muštynės, dėlto, kad streikininkai norėjo priversti ir kitus streikuoti. Geležinkelio darbininkai sustreikavo, bet matydami, kad neįvyks visuotinis streikas (visoje Rusijoje), vėl stojo prie darbo. Praneša, buk Pavyshnio geležinkelio (Lenkijoje) darbininkai streikuoją. Juzovkoje (Maskolijoje) kalnakasiai streikuoja (20,000 žmonių).

Samaros gubernatorius bombai trukus tapo sudraskytas į šmotelius. Terroristas metėsis bombą areštuotas. Rygoje 500 revoliucionierių padarė slapta mitingą, bet, šnipams suodus dragunai visus apsiautę

areštavo. Sochačovo pavieto viršininkas (apie Varšavą) ir jo sargas žemsargys tapo nušauti, už malšinimą sukilusių kaimiečių.

Didelis trukšmas pakilo, kada „juodoji šimtinė“ nuzudė buvusį Dumos atstovą, turtinę žmogų Hertensteina (jis — žydas). Varšavos gubernatorius Skallonas, žinomas kraugerys, pranešė peterburginiai valdžiai, kad jis atsista- tų nuo vietos; turbūt jau pamatė, kad nenuslopis revoliucijos ir kad jam bus galas su visa valdžia. Kaukaze skerdy- nės tarp totorių ir armėnų ap- sistojo. Aną nedėdienį Polta- voje buvo didelis kareivių su- mišimas ir mušis dėl areštavo- jimo kelių kareivių, kurie bu- vo įėję į namus, kur paprastai revoliucionieriai susiedavę(?) Valdžia, apėmus, keturis suki- lėlius nubaudė mirtim ir kelias dešimtis nusprendė išsiųst į ka- torgą.

Isz Amerikos.

Traukinys
susimušė.

Fishkil Landing, N. Y. pa- sazierinis ekspresinis traukinys važiuojant iš New Yorko į Chicagą susimušė, užėjęs ant akmenų ir žemės, atitrukusios nuo kalno dėlei didelio lytaus ir nukritusios ant geležinkelio. Mašinistas ir kurėjas tapo už- mušti, 7 pasazieriai sunkiai su- žeisti ir primušti, o lengvai pa- zeistų yra per 20.

Išėjo iš vargdienių
namo ir pasikorė.

Minnesotoje, apie Vinoną tulas Š. Franek, vargdienis tu- rįs apie 48 metus, per žiemą išbuvęs vargdienių prieglaudo- je apleido ją ir išėjo jieskoti darbo pas farmerius. Atėjęs pas vieną farmerį, tas paveli- jo jam pernakt tvarte. Ant ry- tojaus farmeris rado jį pasiko- rusį.

Du laivai
susimušė.

Anglesea, N. J. važiuojant iš Philadelphijos apygardės dviem garlaiviams su žmonė- mis, patiko didelė audra ir ap- vertė tuodu garlaiviu ties He- reford Bar.; dėl tos priežasties 8 žmonės nuskendo, kitus vos- nevos išgelbėjo.

Rooseveltas davė
\$1,000.

Prezidentas Rooseveltas rug- piučio 2 d. paaukavo vieną do- lerį republikonų rinkimų agi- tacijai. Tą duoklę nusiuntė re- publikonų „tautiško“ kongre- so komiteto pirmsėdžiui Sher- manui, kuris atsiskaukė, kad rei- kalams kurstymo žmonių prie- balsavimo už republikonų kan- didatus kiekvienas republiko- nas mokėtų po 1 dol. Prezi- dentas iš Oyster Bay, (N. Y.) siųsdamas Shermanui minėtą dolerį, rašė laiške: „Manau, kad tai puikus plianas ir lin- kiui Tamistai pasisekimo pra- dėtame apsiėmime. Jūs nuo- širdžiai atsidavę, Theodore Roosevelt“.— Ištikimas „parti- zanas“ tas prezidentas!

Katalikų konven-
cija prieš
socializmą.

Amerikos katalikų drau- gijų Federacija ketverge pa- baigė savo konvenciją Boffalo, N. Y. Buvo daug klausimų svarstyta, k. a.—apie moterys- tės atsiskyrimą (divorce) ir tt. Tik apie kunigų vienišystę (celibatą) ir jų gaspadines—nie- ko. Vietoje to, daug daug kal- bėta prieš socializmą, kurs esąs didžiausias pavojus svie- tui, o ypatingai, kad jis panai- kįsias moterystę ir šeimyną (t. y. neva teip padarysias, kaip dabar kapitalizmas yra pada- ręs ir ką kunigūžiai apgina, ir rauda, kad tokiam ištvirkui- siam svetui gresia pavojus nuo socializmo!) Susivaziavimas serejoj vienbalsiai priėmė re- zoliuciją, kur pasmerkiamas socializmas. Vysk. McFaul užsiuolė ant Maksimo Gorkio,

sakydamas, kad jis nevertas va- dintis atstovu „Maskolijos li- beralizmo“, ir, girdi, atvazia- vęs į Ameriką tik pridavė pro- testonų bažnyčiai tvirtumą spirties prieš katalikus „divor- so“ klausime(!)

Darbo dalykai.

Bendroje angliakasių ir ka- syklų savininkų („operators“) konvencijoje Ohioj susitaikyta entsalygų priimtų 2 metų atgal (1903), ir 8,000 darbininkų stojo prie darbo streikavę 4 mėnesius.

Southern Pacific geležinke- lių konduktoriai ir „brekmo- nai“ reikalauja 8 valandų dar- bo dienos, o ikišiol dirbdavo 10, 12 ir 13 valandų.

Litografų sąjunga per strei- ką įvykdė savo reikalavimą dirbti 48 val. per savaitę, arba 8 val. per dieną.

Šaudo

streikininkus.

Rooiland, Mich, Michigan Mining Co. kasyklų darbinin- kai, daugiausiai ateiviai finai, serejoj sustreikavo. Į vietą jų stojo streiklaužiai. Streikinin- kai susirinkę šalykelems, kur kompanijos sargai vedė streik- laužius, ėmė juos olbyt ir pa- stojo kelią. Tada policija — „šerifų depučiai“, ką pasam- dyti saugoti angliaponių nuo- savybę, pradėjo šaudyt streiki- ninkus, kurių 3 mirtinai užmu- šė ir labai daug sužeidė. (išsau- ta keli šimtai šuvių). Areštavo 52 ypatas ir, sako, suviršum šimtas papuls į kalėjimą.

Jeigu darbininkai duosis už- nosies vadžioti visokiems uni- jų vadovams—kapitalistų ber- nams,—ir nepradės varyt savo darbininkiškai—socialistišką politiką, tai už poros metų A- merika pavirs į Maskoliją. Da- biauriau! Kiek šimet streikuo- jančių angliakasių iššaudė, o kiti darbininkai nė protesto nepakėlė, kaip tai daro Masko- lijos darbininkai.

Žydų kalbą

pripažino.

Šios gadynės žydų kalba yra

tai sudarkyta anglų ir vokiečių kalba ir ją paprastai vadina „žargonu“. Ikišiol žydai atei- viai skaitanti ir rašanti vien- žargonu, Amerikos valdžios buvo skaitomi nemokylomis (analfabetais). Dabar įėjo nau- jas įstatymas, kuriuo žargonas yra pripažintas gyva Europos kalba. Taigi Amerika pripaži- no žydų kalbą lygias tiesas su kitoms kalboms.

Isz lietuvišku dirvu Amerikoje

Waterbury, Conn. Pra- dzioje balandžio mėnesio čia- tapo užmegsta moterių drau- gystė „Ruta“. Šiandien prie- dr-tės priguli per 60 sąnarių. Taigi moters jau pradeda su- prasti sąjungą svarbą. Y patin- gai gražus apšireškimas, kad lietuves moterys jau permato svarbumą laisvės! Waterbu- rietės įkurdamos draugystę padėjo pamatą laisvės, nevar- zant draugystės sąnarių nė jo- kiais tikėjimiškais, nė antitike- jimiškais pančiais. Liepos 21 d. „Ruta“ turėjo pirmą pasilinks- minimą—pikniką, girioje šale- miesto. (Waterburiečiams truksta atsakančios pasilinks- minimam vietos). Daugelis lietuvių važiavo vien norėdami pamatyti moterių ir merginų pokilį. Na, sako, pažiūrėsime, kaip tos moterys viską veiks. Tula senutė su džiaugsmu man pasakojo: „Sulaukiau virš 70 metų amžiaus; pergyvenau Amerikoje 18 metų, ir tik pir- mu kartu turiu laimę pamatyti moterių pokilį. Mat neužilgo turėsiu šią ašarų pakalnę palikti, ir tik dabar atsiminiau, jog Dievas klaus ką naujo ma- čiau ant žemės. Jug senovėje kalbėdavo, kad moterys nieko negali, jos ir dušios neturi, dabar — žiurėk — jos susily- gino su vyrais. Vaikeli, seno- vėje moterių ir jų darbų rodo- si visai nebuvo“.

Iš tarpo prakilnesnių Wa- terbury'o lietuvių, siuoponai-

tė O. Aviečiūtė (kuri per XX S.L.A. seimą atsizymėjo smuikavime) rugsėjo mėnesį važiuoja į Boston, Mass. ir įstoja į muzikos konservatoriją. Tarpe čionykščių lietuvių vyrų dar vis skraido dvasia tamsios pagundos, kas galima permatyti netik čia gyvenant, bet ir iš polemikų per laikraščius vedamų. Prieš keturis metus čionykščiai lietuviai rėmė tik dvi partijas. Viena partija buvo pirmžengių, antragi atžagareivių. Pirmžengystė ėmė viršų, ir tokiu būdu visoki darbai žengė spartum žingsnių pirmyn. Šiandien čionykščiai pirmžengiai yra pasidalinę į mažas kuopeles ir veda kovą tarpe savęs, nepaisydami darbo, tik veizėdami į ypatas. Iš kur atsirado ir kaip sustembėjo tarpe Waterbury'o lietuvių šiokia vodinga politika, neteko tikrai patirti. Vieni sako, kad ji prasidėjo uždėjus čia Dilioniui bažnyčią, kiti antraip tvirtina. Turiu pridurti, jog Waterburiečiai įvedė nelaimingą politiką ir tarpe S. L. A., pradėdant jau nuo XVIII seimo. Atkartoję tą pat ir per XX seimą. Kaip girdėti tai ir per XXI seimą atsikartoję politika prieš politiką! Liudni vis tai dalykai!

Keleivis.

Atsakymas p. Žilinskui.

Waterbury, Conn.

„Vienybės Liet.“ N. 31 p. Žilinskas išliejo viens už visus (geriaus, kad būtų pasakę visi per vieną) visą savo literatišką gabumą. Visame kalbas „Povilaika“. Pirmiausia turiu pradėti nuo tilpusio protesto 21 num. „Vien. Liet.“, kadangi p. Žilinskas prie to priveda. Kiek atmenu, ten buvo rašyta ir kad Povilaika koku ten „excelencijų“ (su kokia ironija) Tareilos ir Zemantausko draugas, veršė veržėsi į 21 seimą, kad neliktų nuginkluoti tie „excelencijos“. Pagal jų nuomonę, jelgu T. ar

Zeman. buvo centr. kom., o jiems jie ypatiška nepatinka, tai man nevale buti jų draugu, bet kokį jie svarbumą mato manyje, juk aš vienas apginkluoti, ar nuginkluoti ne buką neįstengsiu. Ištikro net galiu pasididžiuoti tuomi, kad aš menkas vaikinėlis tokią galę turiu (žinoma pagal jų nuomonę). Toliaus buvo rašyta, kad jokių įnešimų į 21 seimą neįduota; tik vien kad „Darbininkų Viltis“ organu „S. L. A.“ pasiliktu, tuo tarpu visi delegatai girdėjo mūsų įnešimus ir jokių „Vilčių“ nebuvo minėta, ir buką viskas slapta, surenkto ir tik išrinko tie kuriems aš darbus esu davęs. Jau čia perdaug melų, nes susirinko tie pats, kurie pribuna ant kiekvieno susirinkimo, ir štai rezultatas rinkimo slaptu balsavimu: Povilaika 49 balsai, Zemantauskas 16, Leščinskas 2, Kazemėkas 2, Juozupaitis 2 ir apie 6 po vieną balsą; pasirodė, kad jie norėjo visi buti delegatais, o kad jų visuomenė nerinko, aš tame kaltas? Iš to kilo visi piktumai; bet pakaks to, nes jau pats seimas tą išrišo ir bučia to niekada neminėjęs, nes p. Žilinskas savo pasiteisinimu ir mane privertė tą atminti, atkreipdamas atydą ant protesto tilpusio N21. Dabar paklausiu p. Žilinsko iš kokio šaltinio žinią gavo, kad aš išniekinęs Chicagos visuomenę ir inteligentus? (jis man sakęs, kad gavęs laišką su užklausu net iš Plymouth, Pa. buką kas man darosi). (Iš kur tatau išsvajojot? N.21 to nėra sakyta. Red.). Rasi ant to ir remiasi, tai didelei klysta, kas ten rašyta to neminėsiu, nes tas jau žinoma, tik tiek primysiu, kad ten nė joks pranešimas, tik vien laiškas kurio autoriaus p. Žilinskas lai akyvians pajieško, o neužsipuola ant manęs. Kokia svarbą turi tame pp. Taleila ir Zemantauskas, mat p. Ž. išranda, kad už tai ir rašyta buvo, kad jie ne-

liko cent. kom. Jau čia tikra nesuomonė, juk viršininkai renkasi kas metai, o neamžinai, ir už ką aš turėčia pykti ir net kitus šmeišti. Turėk viltį, p. Žilinske, ateinantį seimą visa savo energija pasistengsiu taimistą padaryti viršininku, tai bent busim draugais!

Toliaus skundžiasi, buką aš 11 kuopos tulus sąnarius, išvadinęs socialistais, (kuriems aš širdies simpatizuoju), nenorams ir revoliucijonieriais, bet ne tikrais, tik 11 kuop. ne kitokiais, bet teip suprantama net primena man komitetytę Rev. Šelp. ir randa tame garbę, bet kokią? Savo pasiteisinime nurodo, kad aš rašęs, į „D. V.“ ir tai apie 6 num. atkeršydamas už tai, kad tie keli rėksniai (Žilinskas pats pripažįsta, kad tik keli ir sako, tas tiesa) buvo man priešingi ir rinko parašus priešais mane (kurie man ne kiek ne užkenkia). Biskį toliaus rašo, kad didesnė dalis sąurių man buvo priešingi, na, lai guodotini skaitytojai dabar supras, pats save kritikuoja, rašydamas „keli rėksniai“, kuriuos aš pats pagimdęs neteisingu pasielgimu, bet kur, kaip, koku būdu, kodėl nenurodei? Teisinasi, kad nekėlę revoliucijos priešai kuopą, tik prieš tris ypatas, kurios sauvališkai elgėsi priešai didesnę dalį sąnarių, priveda, kad nusikalto ir p. Zemaitis, buką ir dar prieš laiką man pinigų atidavęs. Aš pinigų priėmiau tą pačią dieną kada išvaziavau, tik priešais p. Žil. norą, kurs meldė, kad man neduotų, bet kasierius buvo ant susirinkimo ir matydamas kur teisybė, jo visai nepaisė, ir tame prieš nekuriuos dideliai nusi kalto; ba net boikotuoja jo vėrtelgystę.

Bet kas akvyviausia, Povilaika nusikalto ir tame, kad laiškose su linkėjimais buvo nupeikti: Žilinskas ir kiti už laikymą po stubas ir skelbimą

nebutų melų ir klaidinimą kuop. sąnarių, ką man bunant Chicagoj nė nesisapnavo, kad jie ką panašaus darytų (mat parašai buvo renkami jau man išvaziavus) skundžiasi buką vienos ypatos siųsti, ir čia dideliai klysta, nes tos pačios ypatos prisinnčia per kiek vieną seimą S. L. A. linkėjimuose sako, nekurie nė rašyt nemoška, o aš velyčia p. Žilinskui pasimokinti nuo jų, tai rasi ką ir teisingiaus galėtum pranešti visuomenei. Ir dar ką, ugi p. V. Keniausis net du laiškų atsiuntė. Perversk p. Ž. visus linkėjimus nuo 17 seimo, o rasi tris, ir keturis, zėdnam seimui atsiųstus linkėjimus p. Keniausio ir zėdnas su auka, nes p. K. nuo susitvėrimo kuop. Waterburyje priguli ir su savo šeimyna kokia tik pas jį buvo (jis net to, kurs nepriguli prie S. L. A. ant burdo nelaikydavo) ir jis širdingai atjaučia visus Sus. seimus ir juos sveikina, o kad jus blogai darėte tai papeikė; juk Keniausis buvo vienu iš karščiausių agitatorių 34 kuop. L.S.P.A., bet matydamas tokius jūsų darbus visai iš partijos išstojo, ar ir tame mano kaltė? (Menkas butų socialistas, jeigu dėl vienos kitos nepatinkamas ypatos išstotų iš partijos! Teip pranešdami tik pažeminat vertę ypatos, kurią norit, vienok, išgirti, nors čia ne vieta tiems pagyrimams. Red.).

Ant galo nusiskundžia p. Ž. ant melų korespondento už mainymą pseudonimo, o nepatyrė nė to, kad K. M. Pundz-lalis visur tokią pravardę vartojo, nes ji jo tikra, o vis kaltas Povilaika.

O, galvos, galvos! Tik apauksuot ir į muzėjų parduot.

A. J. Povilaika.

„Į muzėjų parduot“... Męs, priešingai, linkime waterburiečiams išsipirkt savo galvas iš tosios nesumanios polemikos „muzėjaus“ ir, numovus nuo jų aukso (garbės ir puikybes)

lankus, tvertis už naudingą darbą, bandyt išpildyti savo priedermes prieš visuomenę, ir neatsitraukt nuo geresniųjų idėjų dėl kokių ten ypatingų nesutikimų. Laikas mesti nesuomones ir ypatingus vaidus.

Šiuomi užbaigiam jūsų „polemikas“. Red.

Pittston, Pa. Liepos 29 d. buvo viešas lietuvių susirinkimas su prakalboms, dainom iš deklamacijoms. Susirinkimą atidarė M. Toluba. Kalbėjo F. Živatkauskas iš Scrantono apie Amerikos trustus ir darbininkų padėjimą, A. Žagaras, Liet. Soc. D. Partijos atstovas, neseniai pribuvęs iš Lietuvos, gražiai išaiškino Lietuvos ir Rusijos padėjimą abelnai, o ypatingai darbininkų. Toliau J. Baltrušaitis iš Plymoutho, „Vienybės Liet.“ redaktorius nurodė dabartinių unijų, ypač angliakasių unijų ir streikų netikumą ir kad jos turės griuti, arba visai persikeis ant naujų pamatų. Tarp kalbų dainavo dainininkai iš Plymoutho ir deklamavo mergaitės: Adelė ir Ona Tolubiuotės, vietinės, ir Jasaičiūtė iš Edwardsvilles. Per prakalbas dvi merginos: Marė Kiziūtė ir Magdė Kašubiūtė perėjo per salę ir surinko aukų revoliucijos reikalams \$7,53. Nėdelė tai auka, nes žmonių buvo į 400. Paskiaus aukavo F. Jasaičiūtė 50c., J. Vaškevičia 50c., J. Čepulis nuo Liet. Pagelb. Kliubo sąnarių surinko 5 dol. Tai \$13,53, kuriuos nusiuntėm kasieriui C.K.R.Š. T. Dudai, kad persiųstų L. S. D. P. Už salę K. Kizis nieko neėmė. Ant durų surinkta \$11,20, kuriais uždengėm kaštus. J. P. Čepulis.

Plymouth, Pa. Rugpjūčio 3 d. buvo susirinkimas su prakalboms, kurias parengė vietinė 24 kuopa Liet. Soc. P. A.

atsilankius čia A. Žagarui, L. S. D. P. atstovui. Žmonių susirinko nedaug (apie 100), kaip šiokią dieną. Nors J. Baltrušaitis, atidarydamas susirinkimą, aiškino tai tuomi, kad plymouth škiei lietuviai turėdami neteisingas nuomones, buk socialistai yra bedieviai ir kitoki nedoreliai, tai dėlto nenorį eit ant prakalbų. Kalbėjo dr. Matulaitis — apie tai, kad dėsnotų sostai turi griuti. „Mažas japonukas“ sumušė nepergalimą rusų valdžią ir jos pavaldiniai ją jau sugriovė. A. Žagaras aškiai nupiešė Lietuvos ir Rusijos darbininkų padėjimą ir jų kovą su valdžia. Dr. Želviene ragino darbininkus šviestis, stengtis suprasti savo padėjimą, risti prie socialistų partijos.

Marė Deimaniūtė deklamavo „Nevalia, tau“. O. Nevuljūtė ir O. Lizdziūtė kolektavojo aukas revoliucijai. Iš viso surinkta \$10,00 (pasiūsta „Kovos“ redakcijai).

Po prakalbų prisirašė prie 24 k-pos L. S. P. A. keturi draugai iš Edwardsvilles (tarp jų viena mergina, keli mėn. pribuvus iš Lietuvos). Pl.

Dėlei lioterijū.

Pranešimas.

Mieli broliai ir seserys, lietuviai ir lietuvaitės! Su išlaimėjimu \$10,00 naudai revoliucijos Lietuvoje atsitikų teip:

Geguzės 19 d. 5-tą valandą vakare atbėgo 3 policijantai, per apskundimą (vardo ir pavardės dabar dar neminėsiu, nors ir gerai žinau, kas tuomi yra, apie tai pranešiu visuomenei kaip byla pasibaigs). Iškratė visą stubą, surinko visus tikietus, gromatas kokias tik rado, knygas su adrisais ir vedimo rokadų už išparduotus tikietus, zodžiu sadant viską, kas buvo drukuota arba rašyta, paėmė.

Manęs tada namie nebuvo,

tokiu budu atlikau nuo kalėjimo.

Geg. 22 d. paėmė mane iš dirbtuvės ir turėjau pergulėti ant gryno suolo pasidėjęs dumblinus batus po galva, o su „Keleiviu“ užsiklojęs per naktį kalėjime.

Ant rytojaus policijos sudas atmetė mane, o atidavė į pačto rankas, tenais buvau paleistas ant prisiegos, kad pribusiu ant kožno pareikalavimo po bausme \$200,00 už nepribuvimą.

Berželio 5 d. gavau popieras iš P. O. kurias perskaitęs pamačiau šiteip: Bile kokius tikietus siuntinėti per U. S. A. pačtą ant ko jie nebutų: ar revoliucijos, ar koliekos, ar savo naudai, vistiek pačtas baudžia už tai ant \$500,00, arba 18 mėnesių sunkaus kalėjimo (ne daugiau).

Guodotina Lietuviška visuomene, — teiksites man atleisti, už tai, kad aš teip ilgai nepranešiau jums apie tai; priežastis nepanešimo yra ta: 1) Neteikęs adrisų negalėjau duoti niekam žinios, o 2) advokatas mano nevelijo man apie tai nieko į laikraščius garsyti, tokiu budu laukiau pabaigos, o kurios ir dabar dar nėra, kaip pasibaigs byla, tai pranešiu visuomenei.

Gavau pavelijimą nuo pačtos, kad pinigų galiu sugražiuti pirkėjams tikietų. (ant ko buvo renkami, tai yra ant revoliucijos, — nevalia siūst).

Pinigai bus sugražinti neuž ilgo visiems, kurie prisiuntė man, — neišskiriant nė apskundiko 25c., kuris tik dėl apmulinimo akių ėmė.

Jeigu katrie prisiuntėjei pinigų permaitėte adrisus, tai prisiūskite man savo senus ir naujus adrisus, idant galėčiau teisingai atsisteisti su žmonėmis.

Petras Urbantas
36 Anspach st.

Delray, Mich.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Pagal nutarimą Cent. komiteto ir pritarimą Lit. komiteto budams kasieriui T. M. Dr., pasiunčiau 200 dol. — ant pačto adreso — kokiam ten Susivinyjimui Mokytojų Lietuvoje į Vilnių. Jau penktas mėnesis eina, bet jokio atsakymo negauta, ar pinigus priėmė, kurie buvo skiriami išleidimui mažos geografijos — rankvedžio į mokslaines, spausti 8,000 egz., iš kurių 3,000 T.M.D. į Ameriką prisiūsti turėsią.

Nors Liet. Soc. Dem. Part. daug vėliau pasiunčiau nubalsuotus pinigus, vienok jau seniai pakvitavonę atsiuntė ir „Vienybės L.“ buvo garsinta. Kodėlgi tad nuo „Susiv. Mokytojų Liet.“ negauta pakvitavonės?

Gal to Susivinyjimo jau nėra? . . .

Ex-kas. T.M.D. J. Naujokas.

M. Spiridonova.

Vėl perėjo garsas apie jos vardą po visą Rusiją.

Neužmirštamas vardas — nes jį užmiršti negalima, bet valandėlę atidėtas ant antrosios vietos dėlei besiplėtojančio politiško veiksmo.

Vardas, visų numylėtas, visų, kuriuose tik gyvuoja laisvės meilė.

Liko išvežta ištrėmiman Rusų tautos didvyrė — Marija Spiridonova.

Kursko vakzalius Maskvoje buvo užkimštas kareiviais ir policija, kuomet ją vedė į vagoną sunkiai sergančią, sunykusią, su ženklais kankynių ir ilgo kalėjimo.

Baimijosi kankintojai, kad žmonės jiems neištrauktų iš rankų savo didvyrę — taigi apsiuntė ją gauja savo ištikimųjų sąrgų.

Išniekėdami jos sopulius ir negalę, išsiuntė ją į tolymą

šiaurę prie sunkių darbų (į katorgą), kuomet tikrai šiltas pietų oras galėtų atitaisyti jos sunykusią sveikatą.

Iš baimės priešais Tautos rustybę atvesta mirties nuosprendis—tegulgi dabar iš palengvo mišta Sibiro kasyklose.

Garbė tau, tautos didvyre! Garbė tau, kankytinė!

Tikime, kad tvirta tavo dvasios pajiega, kuri Tau padėjo iškentėti negirdėtas kankynes, tikras viduramžio torturas, parems tave tolimoje kelionėje.

Tikime, kad džiaugsmingoji valanda, valanda išsiliosavimo, ateis neužilgio—ir Sibiro taigų leduotas dvelkimas nepaspės sulaužyti tavo spėkas.

Tikime, kad sykiu su mumis linksmisiesi dienoje didžiosios šventės, Rusijos Liaudžių ir Tautų pergalės.

(„Gaz. Wil.“)

Kaip mainieriai sau blėdi daro.

Tuli iš jų nepaisydami unijos, daug blėdies daro.

Didelis skaitlius mainierių išvažiavusių iš anglies kraštų pavasaryj, kada streikai grėšė, dabar sugrįžta atgal, arba vėliau dar grįš. Per laiką savo atsitolinimo jie, žinoma, nebe mokėjo mokesčių į uniją, o daugelis jų dar kiek palauks, sugrįžę į darbus, pakol išnaujo prisirašys prie un., manydami tuom suėdyt keletą centų, kurių unija, reikalauja mokesčiai.

Yra daugelis mainierių kurie skrupaudami mislina, kad ūdėdija daugiau pinigų, jei neprisirašo prie unijos ir nemo ka mokesčių, kurių ana reikalauja. Jie tuom neūdėdija pinigą, bet trotina. Žinoma jie pasilaiko kišeniuje kas reiktų un. mokėti. Tai vienok nedidelis pinigas, o tuom tarpu jie per apleidimą unijos ir padavimą

kitiems prasto pavyzdžio, padaro unijai tiek blėdies, kad per tai jie daugiau nustoja, negu suėdėdina.

Žinome, ką unija atsiekė viems mainieriams, ką atsakė mūsų žmonėms, kurių didelė dalis mainieriai, todėl atvirai pasakom, kad negali naudingiau padėti pinigą, kaip įmokėdami jį į uniją, tad laikas ir trusas pasvestas dėl unijos, atneš jiems gausiausius vaisius. Unija už juos daugiau atsiekė, kad jie kada nors atmokėt galėtų, o unija ir ateityje galės išlaimėt daugiau, negu kokis kitas budas.

Už tai darbininkas neprigulintis prie unijos, neušimokantis mokesčius laiku ir netriusiantis kiek gali už uniją, yra neišmintingas. Jis daro blėdį sau ir savo draugams darbininkams ir pagadina tą progą, kuri jau gal niekuomet nesugrįš.

Isz visur.

Varšavos pamiestyje Czyste viena nakčia išnyko maskoliškas paminklas, pastatytas garbei jen. leitananto Jakimovičiaus, žuvusio ten bebombarduojant Varšavą per „krakos metį“ (1831 m.)

Varšavoje, berzelio 26 d. buvo, su arcivyskupo pavelyjimu, vargamistrų susivaziavimas, kuriame dalyvavo apie 300 vargamistrų iš Lenkijos Lietuvos ir Baltrusijos. Skundėsi sunkiu savo padėjimu ir rodavijosi, kaip padaryti, kad būtų nuolatinė ir išteklinga alga įvesta, kad nereiktų žiūrėt ant visokių kyšių iš parapijonų. Dabar tveriamas vargamistrų susivienijimas.

Vokiečių socialdemokratų laikraštis „Arbeiter Zeitung“ praneša, kad Austrijos universitetuose yra 1,823 studentės. Tarp to skaitliaus yra 537 studentės filiozofijos fakultete.

Neseniai Maskvoje buvo kazokų mitingas, kuriame dalyvavo 87 kazokai; jų tarpe buvo 74 kazokai atstovai nuo įvairių gyvenančių Maskvoje kazokų kariumenės dalių. Per mitingą kazokai tarp kito ko kalbėjo ir apie Valst. Dumos veikimą. Jie savo nutarime pabrėžė, kad dabartinis Dumos veikimas bergždžias ir kad pašalinti visas grasinančias nesilaimes gali tik įsteigiamasis susirinkimas. Beto dar jie nutarė reikalauti, kad tuojaus būtų namo paleisti kaip neteisingai mobilizuotieji kazokai 1-mos, 2 ir 3 eilės.

Maskolijos policistai bėga nuo tarnystės. Policijos departamentas, pagalios, išrado priemonę kovai prieš policistų atsistatydinimą. Departamentas įstatymuose apie policistų tarnystę įnešė tokį straipsnį, pagal kurio toks atsistatydinimas yra prisiegos ir pareigų laužymu, ir todėl turi būti baudžiamas kriminališku būdu. Apie tą naują išradimą departamentas išsiųs tuoj visiems gubernatoriams ir miestų viršininkams aplinkraštį, kaip pasielgti su atsistatydinančiais policistais.

Rusų dienraštis „XX Viek“ gisdėjęs iš ištikimos versmės, kad sušaudytų ant salos Berzani jurininkų ir Šmidt'o la vonai nebuvo pajudinti iš kapų. Paskalas apie tai, buk juos iškasė ir įmetė į jures paleido vyriausybė tyčia tam tikslui, kad Šmidt'o garbintojai nelankytų tos salos. Tačiau tas vaistas nepagelbėjo. Ir dabar ant salos atkeliauna atiduot Šmidt'o liekanoms garbę žmonės dagi iš užsienio, daugiausia jurininkai.

Maskolijos policijos departamentas teiraujasi užsienyje apie tai, ar nėra padėję revoliucionieriai vietiniuose bankuose pinigų.

Rusijoje, Pavolgyje (aplink upę Volgą) yra apie tiek bedarbių žmonių, kurie darbo negauna ir turi badą kęst: Rybinske su viršum 3,000, Jaroslave iki 1,500, Kostromoje iki 1,000, Nižnyje iki 4,000, Kazaniuje iki 2,000, Simbirske iki 1,000, Samaroje iki 2,000, S zrane iki 1,500, Volske iki 1,000, Seratove ir Pokrovskoj „slobodoj“ suvirš 3,000, Kamišine iki 1,000, Caricine iki 4,000, Astrahane suvirš 7,000. — Taigi toje 13-koje fabrikinų miestų viduje Maskolijos yra apie 32 tukstančiai darbininkų, negaunančių darbo. „Torg.-Prom. Gaz.“ rašo, kad tos skaitlinės nėra užtikrinamos, bet visgi jos nėra perdidelės, greičiau—permažos.

Beto, vien tik Peterburge yra bedarbių apie 18,500. Čia nėra priskaitomi kaimiečiai—baduoliai, apie kuriuos laikraščiai rašydami nepaduoda tikros skaitlinės, tik sako: „milijonai“... Tai vis vaisiai anos karės ir dabartinio suirimo, kur valdžia tik žudo žmones, reikalaujančius laisvės ir duonos.

Scranton, Pa. Šiuomi pranešu visoms kuopoms S. L. A. kurios dar neprisiuntė mums pinigų ar tikietus, teiksėtės pasiskubyt prisijust prieš 24 d. rugpiučio. Traukimas bu 7 tą val. vakare, su prakalbomis, ant salės Auditorium. Įzenga vyrams 10 c., bet už tai gaus tikietą už kurį galės išlaimėti laikrodėlį ir ziedą. Pinigus ir tikietus siųskit ant šio adreso: K. Kubilius, 203 Charles str. Scranton, Pa. Užprašom susirinkt ant 24 d. rugpiučio. *Komitetas.*

Atsakymai.

Autoriui „Šuva gaidį prisilemeno“. Eilės tiks, kiek pataisius. Ar be parašo palikti? Jei ne, tai prisijuskit kokį norit parašą.

Lietuviu tauta senoveje ir szilandien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

vieta atiteko Konstantinui kunigaikščiui Ostrogiškiui, mitriam kareiviui, stačiatikiui. Vilniaus pylies ir miesto murai tapo pataisyti. Pavasaryj 1498 m. buvo Lietuvoje badų metai, ir tuomet iš Lenkijos tapo užnešta liga—lues vēdere.

Paėjus gandui, kad Turkai žada ant Lenkijos užgulti, Jonas Olbrachtas sukvieta į Krokuvą savus brolius ir ten balandyje 1499 m. tapo sutartas traktatas, kad broliai vienas kitam gelbės prieš neprietelius ir kad atskirai nė vienas nesądaraus su Turkais. Moldaviją ir Valachiją paliko po globa Vengrų karaliaus. Potam Lenkų karalius sušaukė seimą į Piotrkovą, kuriame dalyvavo Lietuvos atstovai; čion nutartas tapo projektas visiško suvienijimo abiejų tautų. Patvirtinę Horodlškio seimo nutarimus, Lietuviai išdavė diplomą tokios įtalpos: „Nuo dabar Lenkų karalystė ir didi Lietuvos kunigaikštystė turi sudaryti vieną tautą ir vieną viešpatystę. Vėliaus turės būti bendra valdžia ir bendras monarchas, aprenkamas ant bendro abiejų tautų susivažiavimo, arba elekcijos seime, su titulu Lenkų karaliaus ir didžio Lietuvos kunigaikščio. Visi Lietuvos urėdninkai prisiegaus viernumą Lenkijos karaliui. Seimai, sušnekos, sądoras su užrubežio viešpatystėmis, ar karė; monetos mušimas,—viskas bus bendru dėl abiejų tautų”. —Besirengiant prieš Turkus, kurie grėšė Vengrijai, Moldavijai ir Valachijai, Aleksandras sušaukė seimą į Vilnių, kurs patvirtino valdonų—brolių traktatą, pagyrė planą suvienijimo Lietuvos su Lenkija, užmąnytą Piotrkovo seime; patvirtino sątaiką, neseniai sutartą su Valachijos vaivada Steponu ir jo sunumi Bagdonu. Ir galiaus sutarta tapo susidėti su Lenkija, Čechija, Vengrija ir Moldavija, karėje prieš Turkus. Aišku todėl, kad ir čion unija tikrai dėl Lenkų naudos sutverta tapo!

Dabar Aleksandras mėgino susitaikinti su Mengli-Girėju, kurs budamas, lėnniku sultono Bajazeto atmetė paduotas sąlygas ir ėmė reikalauti Kyjevės, Kaniovo ir kitų miestų padnieprėje, nes Lietuva atėmusi juos ėsanti nuo Batyjo, o chanas juk ėsas anojo įpėdiniu. Aišku, kad Mengli-Girėjas draugavosi su Ivanu, kurs troško tapti valdymiaru visos Rusijos. Tuomi tarpu djakas Theodoras Šostak, ėsantis prie Elenos dvaro, paleido gandą į Moskvą, buk Vilniuje sutarta tapę persekioti graikiškąjį tikėjimą, ir buk Smolensko vyskupas Juozapas Soltanas ketinas visus stačiatikius atversti į Romos tikėjimą. Tuoju Ivanas susinėšė su Mengli-Girėju ir su vaivada Steponu; potam prikalbino Simą kniazų Možaisko ir Vosylių Semiaką pasiduoti Moskvai po priedanga persekiojimo jų, religijos dėlei; nepoilgam prie tokio suokalbio pristojė kniaziai Masalsko ir Chociatovo, bijorai Mščensko ir Serpeisko. Tad kniaziai Možaisko ir Semiaka viešai pristojė prie Moskvos ir, 1500 m., pakėlė maistą prieš Lietuvą. Ivanas-gi per savo paslą Teleševą apskelbė Lietuvai karę. Jau gegužio mėnesyje Ivano armija, po vada Kazaniaus chano Mechmet-Amižo įsimerkė į Sieverskinę Rusiją ir užėmė Brianską, o Že-

charynič ėmė Putivlių; iki rugpjūčiui visa lietuviškoji už-Dnieprinę Rusija pasidavė Moskvai. Kita armija įsiveržė į Smolensko provinciją ir paėmė Dorogobužą; vadu čion buvo kniazius Danyla Ščenia. Teip-gi Krimo chanas Mengli-Girėjas per Volyniją įsiveržė į Lenkiją ir nupustyjo Liubliną; vėliaus antrusyk atėjęs pustyjo Ležaiską, Zavichostą, Opatovą ir liet. Brasčius. Sunus Mengli-Girėjo su 15.000 Totorių aplankė Vladimira, Lucką, liet. Brasčius ir išsivedė 50.000 sumiminių! Aleksandras meldė chano, kad taikintusi, bet tas gramatą persiuntė Ivanui, sakydamas, kad niekadės nesiliaus naikinęs Lietuvą ir Lenkiją.

Vadu lietuviškos armijos buvo pats didis kunigaikštis Aleksandras ir traukė linkon Beržunės upės, bet išgirdęs, kad Maskoliai grėšia Smolenskui, pasiuntė tenlink liet. hetmoną Konstantą kunigaikščių Ostrogiški. Pas Viedrošos kaimą palei Trostką tasai susitiko su Maskoliais, kurių buvo į 40.000, o Lietuviai vos turėjo 14.000 kareivių. Rods Lietuviai smurčiai ėmėsi kovoje, bet Ostrogiškis tapo apsiauptas ir paimtas į nevalę su daugeliu kitų vyresninkų; ant mušavietės klaksojo 8.000! Niekados dar Moskva nebuvo tokios pergalės laimėjusi ant Lietuvos! Patekusieji į nevalę Lietuviai, ypačiai Ostrogiškis, daug vargo iškentėjo Moskoje, nes Ivanas juos ten laikė lyg kokius žmogžudas. Aleksandras-gi dabar traukė į Polocką, kur sudrutino miestą ir pylį, teip pat padarė Vytebske, Oršoje ir Smolenske. Ivanui liepiant, Novgorodenai ir Pleskavenai, po vada Andriaus Čeledino, sumušę Lietuvius aplinkėse Lovotos, ėmė Toropiec'ą.

Pavasariop 1501 m. Ivano sunus Dimitras „Žilka“ traukė apgulti Smolenską. Aleksandras pasiuntė Žemaitijos storsatą Stanislovą Bielį su Lietuviais ir samdininkais, prie kurių prisidėjo tuntas už-Volginių Totorių pas Oršą. Maskoliai apgulę laikė Smolenską, bet turėjo atsitraukti neįveikę. Lietuvių vadas už-Dnieprėje nieko neveikė, už tātai Simas kniazius Možaisko veik po ano nosia kuo-ne ėmė Mstislavo miestą ir nupustyjo vešlias apielinkes. BroLIAI Aleksandro nestojo su kardu ginti jojo reikalus, tiktai paslus į Moskvą pasiuntė, idant sutaikinti! Tuom laik ir vaivada Steponas kalbino Mengli-Girėją ant sugadų su Aleksandru, bet tas atskirai nuo Moskvos joku budu nenorėjo derintiesi. Tuomi tarpu Dimitras „Žilka“ vėl apgulė Smolenską, kurį gynė vos iš Moskvos nevalės sugrįžęsis Mikalojus Glebavyčius; nesisekiant miestą paimti, Dimitro vietą užėmė kniaziai Šemiakos, bet ir tiejie turėjo atsitraukti nieko neištaisę. Nukako belsti Mstislavą, bet tą laimingai apgynė Jonas kunigaikštis Solomeriškis.

Į tą tarpą Lietuvos talkininkas Šich-Achmetas su 100.000 Totorių per Rusiją atėjo į Sieverskinę šalį, paėmė Brianską, Novgorodą ir kitas pylis, iš Ukrainos išvijo Krimo Totorius ir norėjo, kad Aleksandras su juomi susivienyjęs trauktų prieš neprietelius; tačiau tam išlėpausiu rupėjo Lenkijos karūna, o ne Lietuvos labas ir karė. ....

Mat, vasaros mete buvo nuo apopleksijos pasimiręs Jonas Olbrachtas, Lenkijos karalius. Reikia čion pasakyti, kad Jonas Olbrachtas buvo šlėktai suteikęs statutą Piotrkove, 1496 m., kuriuomi nuo miescionijos atėmė tiesą pirkimo ir turėjimo žemiškų lobių; šlėkta tad savosna rankosna sukrovė šaltinį šalies turtų, ir tiesą propinacijos, t. e. darymo ir par-

doso gėrimų, lyginai kaip privilegiją valno ant laivų keliavimo Vyslos upe į Gedaną; taip gi atvalnino šlėktą nuo muitų už parvežamus iš užrubežio pirkinius. Miesčionijai taip gi plebėjams tapo uždrausta prieiga prie augštesnių bažnytinių urėdų, kaip kanonijų ir vyskupijų — Šlėkta po sądoros Toruniuje pasmilo pabloginti padėjimą valsčionių (chlopų). „Dėl apdirbimo palivarkų žemės reikalavo darbininko, o tuomi buvo chlopas. Tajį gi barbariškas Piotrokoviškis statutas šlėktai patikrino, atimdamas nuo chlopo ypato valnybę. Iš chloposunų tiktai vienam tepavelyjo apleisti sodžių dėl mokslo ar remeslo; pabėgusius kumečius ponas turėjo tiesą susigaudyti. Išėmė taip gi chlopus iš po žemiškųjų sudų, o pavedė juos jurisdikcijai pono. Chlopai nevale bestoti į sudą be assistencijos pono; zinoma nuskriaustas budamas negalėjo patraukti poną ant atsakymo už skriaudą. Dingo valniejie kumečiai, užsilaikė tiktai dar kategorija apsisėdusiųjų pagal vokiškąją tiesą“. Ar gi stebėtina, kad ant tokių tiesų pamilo taip gi Lietuvos ponai, ir unija su Lenkija pradėjo buti branginama.....

Dabar Lietuvos paslai — Vilniaus vyskupas V. Tabaras, did. maršalkas J. Zabrzezinskis ir liet. taurunas Mik. Radivilas — atkako į Piotrkovą reikalaudami, kad Lenkų karuna taptų atiduota did. Lietuvos kunigaikščiui. Lenkai to tik ir norėjo, ir Aleksandras tapo aprinktas Lenkijos karaliumi 1501 m., prieg kam tapo sustatytas naujas unijos aktas: rinkimas karaliaus turi atliekamas buti ateiteje susivaziavimuose dėl elekcijos ponų lenkiškų ir lietuviškų; abi tauti prisizada savitarpinę pagelbą ginkluose, lygų dalyvavimą suderinant traktatus ir patvirtinant privilegijas, taip gi bendrumą monėtos. Tik civiliškus ir kriminališkus įstatymus, sudus ir formą bylinėjimosi, kožna tauta užlaikys po senovei, kožna kas savo. (Matomai tad Lietuva turėjo rašytus civiliškus įstatymus ir procedurą sudų). Aleksandras priegtam Mielniuke (1501 m.) apgarsino aktą, kuriuomi atidavė valdžios galybę dūmai senato, kurioje karalius užėmė tiktai vietą pirmsėdžio. Pavaldiniai, traktavojami per karalių terioniška, turi tiesą atsisakyti nuo paklusnūmo. Senatoriai kieravyja veiklumą storastų, gauna sargybą kleiuotų karunos, atsako tiktai prieš teisimą dūmos savų kollegų. Ar gi tad dyvas, kad M. Bobrzynskis šukterė: „Dėjose civilizavonės Lietuvos didesnį zenklumą negu Liublino unija turi Mielnikiškė unija (1501 m.) ir parėjimas ant sosto Aleksandro, nes tuomet susitrina iktuolaikinius atskyrumas viešpatystės Lietuvių, Lenkai pradeda Lietuvius ginti nuo Moskvos, valdzia Lietuvoje atsimaio ir Lenkai dalyvauja joje“.

Kiek tame teisybės, tuojau matysime. Apsikarunavojęs Lenkų karaliumi, Aleksandras grįžo į Lietuvą. Sunus, mat, Ivano Vosylius atsigrudo linkon Daugavos, o kniaziai Simas Bielskis, Vosylius Šemiaka ir Al. Rostovskis pustyjo aplinkes Mstislavo. Rod, tiems pastojo kelią Mikolas kunigaikštis Mstislavo ir Eustachas Daškevyčius, bet 14 d. lapkričio 1501 m. tapo sumušti: Lietuvių krito į 7.000! — Kariumenę Vosyliaus sutiko Vidziamio mistras Valteris v. Plettenberg, kurs buvo sądora sutaręs su Aleksandru, ir pustyjo Pleskavos šalį. Kniazius Vosylius Šuiskis traukė vokiečius sulaukyti, bet artymais Izborsko, pas Syrcos kaimą, maskoliai tapo supleškinti. Vokiečiai nudegino Ostrovą, Lietuviai gi veltui apgulinėjo

Opočką. Tarp vokiečių ėmus ligoms platintiesi, Plettenbergis, neįėmęs Pleskavos, grįžo namon, o Maskoliai įkandina pustyjo Vidzemį. Šalis nupnstejo, žmonės kentėjo daug.

Tuomi tarpu Šich-Achmetas, apleistas ir suviliotas Aleksandro, pustyjo kairįjį Dniepro šoną, iki pati chano namie pakelė maištą ir su savaisiais pabėgo į Krimą. Tad Mengli-Girėjas užpuolė ant bustynės Šich-Achmeto, sumušė tojo tuntus pavasariop 1502 m., ir nelaimingas chanas su kruva savųjų turėjo bėgti į Nogajaus stepus. Galiaus jis sugrįžo pas Kyjevą, ir po tulų pereigų — draugas Lietuvos — tapo suimtas ir Vilniuje po sargyba laikytas iki Brasčių seimui. Tai išmintis Aleksandro!

Totoriams pustyjant Lenkiją, 1501 m. Ivanas pasiuntė sunų Dimitrą su didele kariumene prieš Smolenską, kuri smurčiai gynė vaivada St. Kiška ir jo atstovas Sologubas. Kilus badui, maskoliai atsitraukė nuo Smolensko, bet už tai apgulė Oršę, nudegino Mstislavo popylę, taip gi prymiesčius Vytebsko ir Polocko.

1502 m. Plettenbergis su druta kariumene įsiveržė į Pleskavos žemę, apgulė Izborską, vėlaus šturmavojo Pleskavą, ir atėjus ant atkirtimo miesto kniaziams Vosyliui Šuiskiui ir Danylai Ščeniai su 90.000 maskolių, stojo su jais į kraugožią kovą pas azerą Smolin, kur po ilgos skerdynės vokiečiai pasiliko pergalingais.

Apie Lenkų pagelbą nė negirdėt! Lenkų šlėkta juk atsisakė nuo reikalaujamų dėl vedimo karės mokesčių ir nepaklausė net pašaukimo į visuotinę išrangą („pospolite ruszenie“)!

Aleksandru pakyrėjo karė, ir jo pati Elena rašė tėvui Ivanui siulydama sątaiką su jos vyru. Po tam vyko į Moskvą Zygmantas Santai su gromatomis nuo popiežiaus Aleksandro II ir kardinolo Regnaus, prašydamas, idant Ivanas malonėtų susitaikinti su susiedais. Tad pats Aleksandras pasiuntė paslus į Moskvą, kur 16 d. kovo 1503 m. tapo sutartis sudėjimas ginklų ant 6 metų. Prie Lietuvos pasiliko su žemėmis miestai: Kyjeva, Kaniovas, Čerkasai, Žitomirius, Ovručius, Mozyrius, Polockas, Vytebskas, Mogylevas, ir 47 atimtų valsčių. Ivanas gi pasiėmė: Novgorodą, Pleskavą, Riazanių, Perejaslavlių, Putivlių, Rylską, Sieverskinį Novgorodą, Gomelį, Lubutską, Požajovą ir 100 kitų valsčių, veik visą už-Dnieprę, atskyrus Smolensko vaivadystą. Sątaikoje tarpininkavo Čechų ir Vengrų karaliaus paslas Zygmantas Herberšteinas.

Sūdermę sutariant, Ivanas vėl spyrėsi ant to, kad Aleksandras neverstų jo dukters permaitinti tikėjimą, kad pastatytų jai atskirą priedvarinę cerkvę ir duotų jai tarnos ir tarnaites stačiatikius, nors Elena nesykį tėvui rašinėjo, kad niekas jos tikėjimo nevaržo; Ivanas nudavė, lyg tam neįtikėtą.

Kad Ivanas aptiko, kalti bus šiūom-ysk buvę jo naminiai prietikiai: jis užmušė savo sunų Dimitrą Žilką, susipyko su pačia Zofija, kuri pasimirė 1503 m.; priegtam jis svajėjo apie religiją, savo testamentą, sudyjimą eretikų ir tt. Bet vis gi jis Lietuvai nežadėjo amžinos taikos, iki nebus atgavęs Smolensko ir Kyjevos! Jam merdint, Kazaniuje chanas Machmet-Amin, pakelė maištą ir įgrudo į Maskoliją. Įpėdiniu Ivano buvo Vosylius, kurs tuojau įmesdino į kalėjimą savo brolvaičių Dimitrą, sunų nelaimingo Dimitro „Žilkos“.

(Toliau bus)

UNI-VER-SAL GYDUOLES.

Viel žmonės užsitikli mums ir mūsų gyduo-
lėms, kurioms duodame teisingiausią rodą per
lasezką dykai.

Kaip išsilydyti raptarą, akių ligą, galvos
ligą, sifinkimą plaukų ir plikimą, puczkus, auslės
įdegimą, didervines, niežus ir lytieskajį brūdą.
Gyduoles nuo dantu geriausias už 20 centų.
Nuo koju užtrintu tik 10 ct. Mes turim apie
pusę milijono lasezkų su padėkavonėmis nuo
žmonių visokių tanysczių. Raasyk pas mus.

J. M. Brundza Co.

BROOKLYN, NEW YORK CITY.

Susirinkimai.

Susirinkimas ir prakalbos!

Pittsburg, Pa. parengtos per
Dr. D. L. K. Gedimino, 19 d.
Rugpiučio, prasidės 7 valandą
vakare, kalbėtojais bus A. Za-
garas atstovas L. S. D. P. iš
Lietuvos, P. Dubickas iš Scrant-
ton, Pa. ir savi kalbėtojai. Gra-
jys Lietuvos Sunų kapelija iš
Wilmerdingo, dainuos dainas
choras lietuviškų merginų ir
deklamavos eiles Juzepata
Kvederjūtė. Kiekvienas lie-
tuvis ir lietuvaitė yra širdingai
užprašomi atsilaikyt, nes bus
svarstoma labai svarbus reika-
lai. Atsibus švetaineje Odd
Fellows Hall kampas 18 ir
Sarah str. Su godone

Komitetas.

Prakalbos!

Subatoje 11 d. Rugpiučio
svetainėje Gergino 91—93
Grand st., Brooklyn. Pradžia
7 valandą vakare. Tarpe ap-
linkinių vietinių kalbėtojų,
kalbės neseniai pribuvęs iš
Lietuvos atstovas L. S. D. P.
p. A. Žagaras, bus dainos ir
monologai. Įžemga visiems
dovanai. Visuomenę kuoskait-
lingiausiai užkviečia

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Reikalinga du kriaučiu prie
kostamiersko darbo, vieno ko-
tinio ir kito kamzolinio mel-
džiu atsilaikyti konogreičiausia
ant žemiau padėto adriso:

G. F. Lanuskey,

136 S. Oak st.

Mt. Carmel, Pa.

Pajieškau savo brolio Juozo
Sušinsko, didelis vyras, juodu
plaukų ir juodbruvos. Jis iš
vaziavo 19 Balandžio 1906 m.
dirbti prie mašinos gyvų pa-
veikslų (moving pictures) su
lietuviu kurs vazinėjo po mies-
tus. Kalba gerai lenkiškai ir
angliškai. Eina paskalas, kad
užmuštas, kiti sako, kad sėdi
kalėjime Boston, Mass. Malo-
nus lietuviai, kas žinot apie jį
duokit man žinią ant adriso:

I. J. Sušinskas,
628 Center st.
Wallingford, Conn.

Reikalingas geras kriaučius
dirbimui kotu ir tt., mokestis
gera.

V. Matusevičia
200 E. Main st.
Plymouth, Pa.

Juokų ir satyros mėneši-
nis laikraštis „Dilgėlės“ iš-
eis netrukus; tik da reikia ke-
lių prenumeratorių, kad gautu-
me iš pačios papigintą siun-
timo prekę (Second klase Mail
Matter) tai užsirašykite už visus
metus! Dilgėlės kaštuoja 1 dol.
metams (atskiras numeris 10c.)
Adrisas:

Dilgėlės, 412 Siegel str.,
Philadelphia, Pa.

Sunku spręsti.

Per didelį skaitlių gyduolių ma-
tant garsinančios dėl skirtų ligų už-
tikrinančios išgydyti, sunku atspėti
tikrasias. Teisingiausia pasiskirti
gyduoles išmėgintas per žmonės,
ir atrastos turinčių platų susinėsimą
su fabriku. Triggers Angelica Bitter
Tonic užima greit augstą vietą tarp
teip vadinamų Stomach Bitter sutei-
kiančios greitą pagelbą visokiose li-
gose. Niekada neapgavo ligonį.
Sutaisytos iš sušėtinių augalų ir vy-
no, veikia priimčiai, gaivinančiai ir
yra pasekmingiausias vaistas atsiti-
kime sugedimo vidurių ir nedirbimo.
Teipgi duoda užganėdinantį stipru-
mą visam organizmui ir apsaugoja
nuo daugybės ligų. Laike vasaros
turi būti šeiminės gyduole, dėlto
kad suteikia sušėvėjimą maisto, ge-
rą miegą ir stiprumą organizmui.
Greita pagelbsti nuo skaudėjimo vi-
durių, traukučio ir dieglio.

Joseph Triner, 799 So. Ashlanp
Ave., Chicago, Ill.

Whiskey

Wines

Morris Forst & Co.

Cor. Second Ave. & Smithfield str.

Pittsburg Pa.

Mes esame žinomi po visas šalis, kaipo pardavėjai
geriausios degtinės su prekia kaip kitur.

Mes apmckame kaštus prisiuntimo perkant nuo
\$5.0 aukščiau, in rytus iki New York, ir vakarus iki
Chicago. Tolesniem pirkėjam atleidžiame 10% ant per-
kamo sumos apsimokant patiems expresą ar freitą.

Kada reikalaukite, siuskite kartu registravotoje gro-
matoje pinigų ar „Money Order“ ant vardo Morris
Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield str. Pitts-
burg, Pa.

Reikalaukite kvita prekių. Visose kalbose.

Morris Forst & Co.

Cor. Second Ave. & Smithfield st.

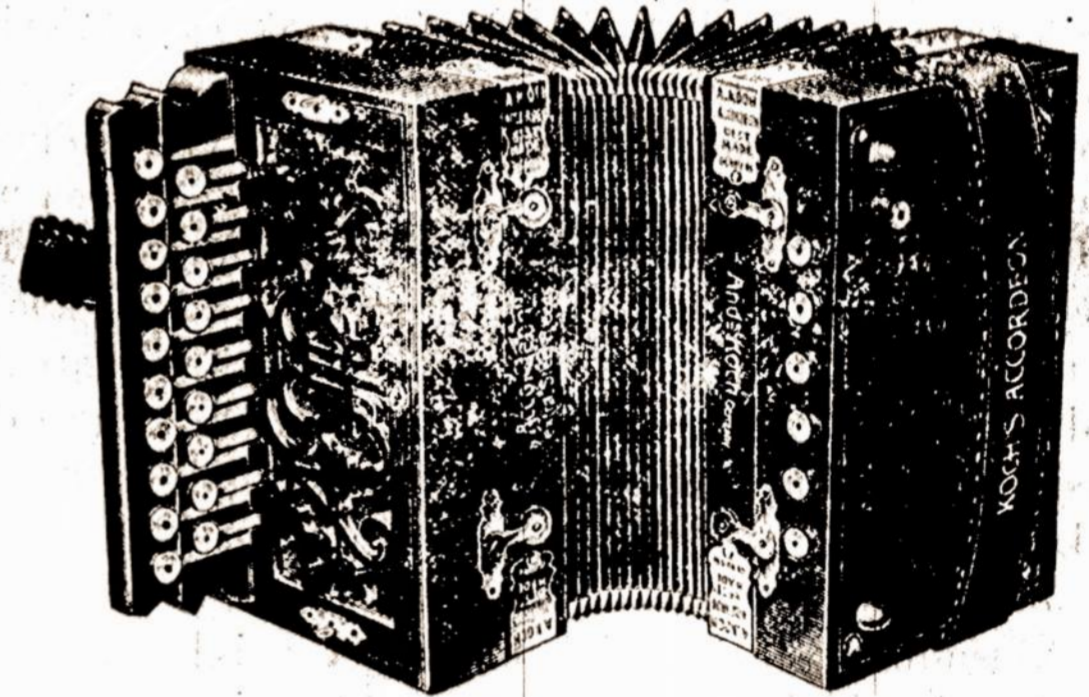
PITTSBURG, PA.

Žilovitz

Torkoly

UŽ DYKA DEL VISU.

Jei neturit mūsų naujo no. didžiausio lietuviško katalogo visokių tavo-
rų, prašom mums pranešt ir katalogas tuojau jums bus prisiųstas dykai.

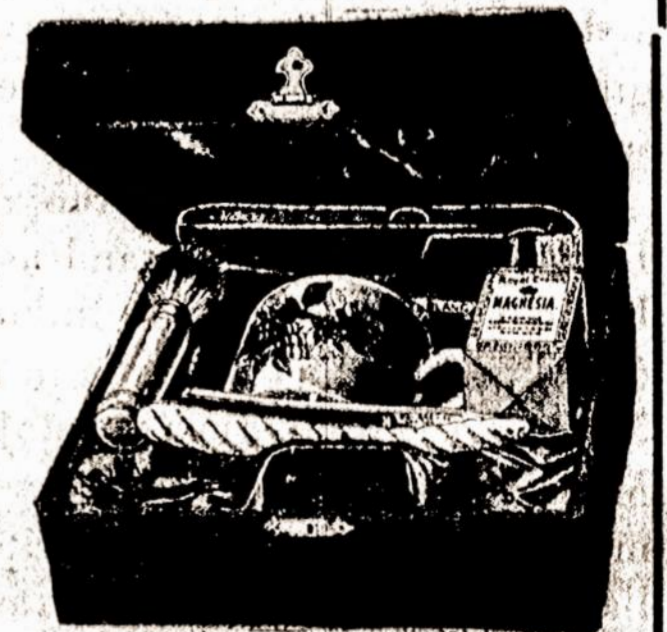

No. M101. Vieniška Armonika.

Geriausio ir garsiausio išdarbio armonika, labai puikiai išgrožinta,
mahogany medžio, šikšnuotos dūmplės su minginiais apvaisais, 19
perlo raktų, 4 eilės balsų, 6 basai. Prekę tiktai \$7.75.

H12. Barzdos skutimos prietaisa.

Labai gera Amerikoniska britva,
geriausios skuros diržas ir galastu-
vas su rankele, šmotelis geriausio
kvėpiančio muilo, tvirtas ir puikus
šerių šepetys dėl plaukų atskirioje
nikelivotoje skrynelėje, gražus
puodžiukas, karališka magnezija ir
francuziški kvėpalai. Viskas sudėta
į labai puikią šikšnuotą skrynelę
su kabiais. Tie vii dalykai kitur
parsiduoda už \$10.00, bet mūsų
prekę tiktai \$2.95.

Mes parduodam visokius tavorus ir prislonežiam į visus kraštus pasaulės ką kas reikalauja
išmaimom visokius pūlgus ir lezūncziām plūgus į visus kraštus svieto labai pigiai ir greitai.
Kupcziai ir agentai gali per mūsų firmą gauti visokius tavorus pigiau kaip iš magazinių
(wholesale). Pinigus stūkit per Money Order iš paczo arba ex-presso. Galima siūsti popierini-
nius plūgus ir mažias kaip doterliu paczo markėmis po du centu registravotoje gromatoje.

COSMOPOLITAN TRADING COMPANY, Dept. 4,
218 Fulton st., New York City, U. S. A.